

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Udržitelné finance

Sustainable Finance

Petra Koudelková

Plzeň 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Udržitelné finance“

vypracoval/a samostatně pod odborným dohledem vedoucí/vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 15. 4. 2024

v. r. *Petra Koudelková*

Zásady pro vypracování práce

1. Zpracujte teoretická východiska do problematiky udržitelných financí.
2. Vytvořte přehled udržitelných finančních nástrojů nabízených na českém trhu.
3. Na konkrétním příkladu představte rozdíly mezi nabízeným udržitelným nástrojem a jeho konvenčním protějškem.
4. Formulujte závěry a navrhněte možná doporučení.

Studijní program

Podniková ekonomika a management

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Aleně Palacké za ochotu, odborné rady a připomínky.

Obsah

Úvod	7
Cíl a metodika	8
1 Udržitelný rozvoj	9
1.1 Cirkulární ekonomika.....	10
1.1.1 Cirkulární Česko	11
1.2 Společenská odpovědnost firem.....	11
1.3 ESG	12
1.4 Greenwashing.....	14
2 Udržitelné finance	15
2.1 Udržitelné finance a EU	16
2.2 Zelené finance	17
2.2.1 Klimatické finance	17
2.2.2 Modré finance	18
2.3 Sociální finance	19
2.4 Historie tvorby politik v EU.....	19
2.4.1 Období 2017-2019	19
2.4.2 Období 2020–2023	20
2.5 Legislativa udržitelných financí v EU.....	20
2.5.1 Zelená dohoda pro Evropu.....	20
2.5.2 Akční plán financování udržitelného růstu	21
2.5.3 Taxonomie EU	21
2.5.4 SFDR	21
2.5.5 NFRD.....	22
2.5.6 CSRD	23

2.6	Odpovědné investování	23
2.6.1	ESG investování	24
2.6.2	Sociálně odpovědné investování.....	24
2.6.3	Investování s pozitivním dopadem	25
2.7	Finanční instituce a udržitelné financování.....	25
2.7.1	Bankovníctví.....	25
2.7.2	Pojišťovnictví.....	26
3	Finanční nástroje a další možnosti udržitelného financování	27
3.1	Cenné papíry spojené s udržitelností.....	27
3.1.1	Udržitelné akcie	27
3.1.2	Zelené dluhopisy	28
3.1.3	Sociální dluhopisy.....	29
3.1.4	Dluhopisy vázané na cíle udržitelnosti	29
3.2	Úvěry spojené s udržitelností	29
3.2.1	Zelené úvěry	30
3.2.2	Sociální úvěry	31
3.2.3	Úvěry vázané na cíle udržitelnosti.....	31
3.3	Dotace pro podporu udržitelnosti.....	31
3.4	Investiční životní pojištění jako prostředek investování do udržitelných fondů 32	
4	Udržitelné finanční nástroje nabízené na českém trhu	34
4.1	Cenné papíry spojené s udržitelností v ČR	34
4.1.1	Udržitelné akcie v ČR.....	34
4.1.2	Dluhopisy spojené s udržitelností v ČR.....	37
4.1.3	Odpovědné investování v ČR	38
4.1.4	Porovnání vybraného udržitelného fondu s konvenčním fondem	44

4.2	Úvěry spojené s udržitelností v ČR.....	45
4.2.1	Zelený úvěr na bydlení	46
4.2.2	Zelený úvěr na automobil s alternativním pohonem	48
4.2.3	Udržitelný a zelený úvěr pro firmy.....	50
4.2.4	Úvěr vázaný na cíle udržitelnosti.....	53
4.2.5	Porovnání vybraného udržitelného úvěru s konvenčním úvěrem.....	53
4.3	Zhodnocení nabídek udržitelných finančních nástrojů	54
4.3.1	Zhodnocení nabízených cenných papírů spojených s udržitelností.....	54
4.3.2	Zhodnocení nabízených úvěrů spojených s udržitelností	56
4.4	Návrh doporučení pro udržitelné finanční nástroje v ČR	57
5	Komparace zeleného dluhopisu s konvenčním dluhopisem.....	59
5.1	Účel investice	59
5.2	Historie.....	60
5.3	Hodnocení projektů a transparentnost.....	60
5.4	Proces vzniku a vydávání dluhopisů	61
5.5	Zdanění.....	62
5.6	Trh s dluhopisy.....	62
5.7	Výnosnost.....	63
5.8	Shrnutí rozdílů.....	64
	Závěr	66
	Seznam použitých zdrojů	68
	Seznam tabulek	76
	Seznam obrázků	77
	Seznam použitých zkratk	78
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Finance odkazují na proces hospodaření s peněžními prostředky, jež je realizován v soukromém i veřejném sektoru. V současné době je poté často diskutována problematika udržitelnosti, která představuje velmi důležité a nadčasové téma provázané s budoucím vývojem celého světa. K zajištění valné většiny procesů je potřebné využití finančních prostředků, a právě pro procesy zabývající se podporou udržitelnosti je vhodné čerpání tzv. udržitelných financí. Udržitelné finance jsou poměrně novou oblastí financování, ačkoli je lze považovat za velice důležitý typ financí, jenž se stává klíčovým prostředkem pro zajištění příznivého života současné i budoucí generace. Pod udržitelné financování lze přímo zařadit zelené, klimatické, modré a sociální finance, které se odděleně zabývají buď přímo environmentální nebo sociální problematikou. Přestože se aspekty udržitelného financování staly součástí i české ekonomiky, povědomí tuzemské veřejnosti o tomto tématu zatím nedosahuje příliš vysoké úrovně.

V rámci tradičního financování jsou používány různé finanční nástroje v podobě například úvěrových produktů a cenných papírů, obdobně je tomu tak i v případě udržitelného financování. V dnešní době jsou udržitelné finance na finančním trhu často zastoupeny udržitelnými dluhopisy, zelenými dluhopisy, zelenými hypotékami, zelenými úvěry, ... Udržitelné finanční nástroje jsou v mnoha aspektech podobné těm tradičním, nicméně lze nalézt i mnoho specifíků, ve kterých se od nich odlišují.

Cíl a metodika

Hlavním cílem bakalářské práce je poukázat na rozdíly mezi konvenčními finančními nástroji a jejich udržitelnými alternativami. Dílčími cíli práce jsou popis problematiky udržitelných financí, vytvoření přehledu nabízených udržitelných finančních nástrojů na českém trhu a na konkrétním příkladu komparovat vybrané aspekty udržitelných a konvenčních finančních nástrojů.

Mezi metodické postupy použité v této bakalářské práci patří zpracování teoretických východisek pro problematiku udržitelných financí prostřednictvím komparace a syntézy zjištěných poznatků, analýza nabídky udržitelných finančních nástrojů na českém trhu a komparace vybraných udržitelných a konvenčních finančních nástrojů. Závěrečná doporučení byla formulována za využití všech výše zmíněných metod.

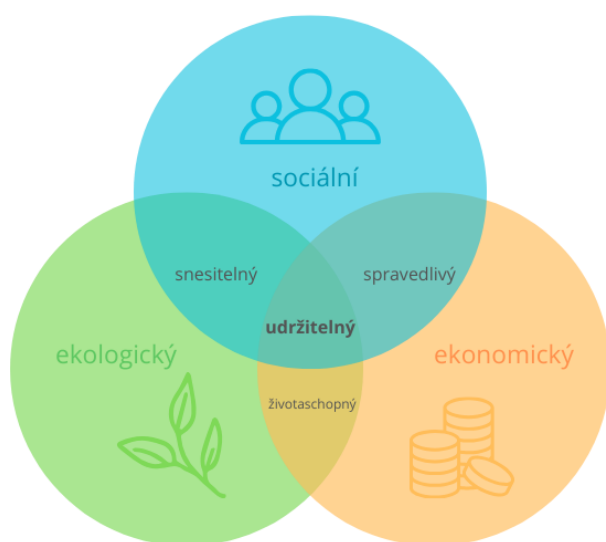
První část bakalářské práce uvádí teoretická východiska a je rozdělena do tří kapitol. První kapitola se zabývá tématem udržitelného rozvoje. Udržitelný rozvoj hraje v oblasti udržitelného financování důležitou roli, nýbrž bez snahy dosažení udržitelného rozvoje by nebylo vyžadováno ani udržitelné financování. V rámci druhé kapitoly bude pozornost přesunuta již na samotnou problematiku udržitelných financí. Oblast udržitelných financí bude v této části řešena především z pohledu Evropské unie. Bude zde vysvětlen samotný pojem udržitelných financí a jejich podkategorií. Představena bude také legislativa udržitelného financování, odpovědné investování a vztah mezi udržitelným financováním a finančními institucemi. Třetí kapitola se již zaměří na finanční nástroje a další možnosti udržitelného financování.

Druhá část bakalářské práce se bude specializovat na udržitelné finanční nástroje, které jsou nabízené na českém trhu. První kapitola praktické části přiblíží aktuální situaci s cennými papíry a úvěry spojenými s udržitelností v České republice. Za pomoci vybraných finančních a investičních organizací budou uvedeny konkrétní příklady variant odpovědného investování a udržitelných úvěrů. Následně budou vybrané udržitelné finanční nástroje porovnány s jejich konvenčními protějšky. Poslední kapitola bude obsahovat komparaci zeleného dluhopisu s konvenčním dluhopisem. Prostřednictvím několika oblastí budou demonstrovány významné odlišnosti mezi těmito dluhovými cennými papíry. Závěr bude tvořen autorčinými doporučeními.

1 Udržitelný rozvoj

Existuje mnoho různých definic udržitelného rozvoje. Ministerstvo životního prostředí (n.d.) používá následující vymezení udržitelného rozvoje: „Udržitelný rozvoj je takový druh rozvoje, který se zároveň snaží odstranit nebo zmírnit negativní projevy dosavadního způsobu vývoje lidské společnosti.“ Dalo by se konstatovat, že předešlý a nynější vývoj zaměřený převážně na ekonomický růst je ve zkratce rozvojem na dluh, a to z důvodu, že opomíjí skutečnost, že nadměrné čerpání přírodních zdrojů negativně působí na planetu Zemi. Udržitelný rozvoj se nezaměřuje jen na ekonomický růst, nýbrž zohledňuje též sociální hodnoty a přírodní bohatství. Cílem tohoto rozvoje je zachování kvality života v současnosti a zároveň neohrozit potřeby budoucích generací. Dle Ministerstva životního prostředí (n.d.) má udržitelný rozvoj tři pilíře: enviromentální, sociální a ekonomický pilíř. Z obr. 1 je zřejmé, že aby byl rozvoj udržitelný, je potřebné propojení tří výše zmíněných základních pilířů. Dále lze z obrázku vyzorovat situace při vzájemném propojení pouze dvou pilířů. Při propojení sociálního a environmentálního pilíře bude situace snesitelná, za předpokladu propojení sociálního a ekonomického pilíře bude rozvoj spravedlivý a při spojení ekologického a ekonomického pilíře bude rozvoj životaschopný.

Obr. 1: Pilíře udržitelného rozvoje

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí (n.d.), zpracováno autorkou

Udržitelného rozvoje lze dosáhnout při zapojení kompaktních veřejných politik, v rámci nichž, jsou stěžejní různé strategie, zákony, finanční nástroje, ... (Ministerstvo životního prostředí, n.d.). Na Summitu Organizace spojených národů (OSN) v roce 2015 bylo

schváleno 17 cílů udržitelného rozvoje, které jsou platné pro všechny členské státy OSN. Dané státy mohou zároveň přispět k samotnému naplnění stanovených cílů. Všech 17 cílů poté lze spatřit na obr. 2., jedná se například o konec chudoby, konec hladu, zdraví a kvalitní život, kvalitní vzdělání a další (Ministerstvo životního prostředí, 2021).

Obr. 2: Cíle udržitelného rozvoje

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí (2021)

1.1 Cirkulární ekonomika

Cirkulární ekonomika, nazývaná také jako oběhové hospodářství, se začala formovat na počátku 21. století, jakožto reakce na rostoucí environmentální smýšlení. Smyslem tohoto druhu ekonomiky je implementace cirkulárních výrobních řetězců, která vede k následné minimalizaci odpadu. Avšak v této rovině je za odpad považována i ztráta energií a zplodiny. Jde tedy o opakované využívání materiálů a jejich následné vrácení do výroby. Typické je využívání například obnovitelných zdrojů (Kislingerová et al., 2021). Zřejmá je samozřejmě úzká souvislost mezi cirkulární ekonomikou a udržitelností. A to z důvodu, že jedna z cest k dosažení udržitelnosti je právě omezení množství materiálu ve výrobě a použití odpadu k další produkci. Avšak, aby měl podnik mezi svými prioritami šetrnost k životnímu prostředí a šetření energie a materiálu, bývá potřebná motivace výsledkem v podobě zisku (Kislingerová et al., 2023). Z pohledu Evropské unie (EU) je cirkulární ekonomika považována za transformační politiku Zelené dohody pro Evropu, jež by měla celé území Evropské unie nasměřovat k udržitelné budoucnosti (Kislingerová et al., 2021).

1.1.1 Cirkulární Česko

Strategický rámec Cirkulární Česko 2040 z roku 2021 byl vytvořen z důvodu nezbytnosti zavedení principů oběhového hospodářství v České republice (ČR) (Ministerstvo životního prostředí, 2021). „Účelem Strategického rámce je formulovat předpoklady, cíle a opatření pro to, aby byla ČR prostřednictvím cirkulární ekonomiky dlouhodobě odolná vůči budoucím environmentálním hrozbám včetně změny klimatu a rozvíjela celkově udržitelný společenský systém“ (Ministerstvo životního prostředí, 2021, s. 15). Strategický rámec se zaměřuje na deset prioritních oblastí, které zobrazuje obr. 3. Lze z této vizualizace zpozorovat například oblasti, jako jsou produkty a design, spotřeba a spotřebitelé nebo ekonomické nástroje.

Obr. 3: Strategie cirkulární ekonomiky

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí (2021)

Financování je zajištěno prostřednictvím operačních programů, programů EU, programů nadnárodní a meziregionální spolupráce, fiskálních nástrojů jako jsou například daňová opatření nebo poplatky za ukládání odpadů na skládky, a dalších nástrojů a programů (Ministerstvo životního prostředí, 2021).

1.2 Společenská odpovědnost firem

Pro termín společenská odpovědnost firem je často používána zkratka CSR z anglických slov Corporate Social Responsibility. Lze pro ni nalézt mnoho různých definic, avšak ve většině těchto definic lze identifikovat pět hledisek. Definice tedy obsahují environmentální oblast, sociální oblast, ekonomickou oblast, princip dobrovolnosti

a stakeholders (Kašparová & Kunc, 2013). Kašparová a Kunc (2013, s. 14) ve své knize zmiňují například tuto definici: „CSR je moderním konceptem podnikání, který vyjadřuje orientaci podniku na dlouhodobé cíle a zasahuje do všech oblastí působení firmy. Společensky odpovědné firmy při svém fungování usilují nejen o naplnění tradičních ekonomických cílů, ale zároveň i o naplnění sociálních a environmentálních aspektů své činnosti.“ Pakliže se podnik rozhodne pro aplikaci konceptu CSR, může z tohoto rozhodnutí vytěžit velké množství výhod. Společenská odpovědnost firmy může přilákat nejen kvalifikované zaměstnance a nové zákazníky, ale též množství nových investorů. CSR tedy obecně zlepšuje renomé firmy a není ani výjimkou, když vede až k vyšší efektivitě provozu a nižším provozním nákladům (Kašparová & Kunc, 2013).

1.3 ESG

Kromě hodnocení výkonnosti podniku dle tradičních ukazatelů, mezi které lze zařadit například ukazatele likvidity, je potřeba monitorovat i udržitelnou tvorbu hodnoty podniku, k čemuž je často využívána metoda na základě hodnocení prvků ESG. Tato metoda se zaměřuje na udržitelnost a odpovědnost dané firmy. ESG je uznávaným pojmem na mezinárodní úrovni (Kislingerová et al., 2023). Lze si pod ním představit nejen přístup k podnikání, ale také k investování (Smolová et al., 2022a). Zkratka ESG v sobě skrývá anglická slova: environmental, social and governance. Čím dál častěji se investoři i stakeholdeři začínají domáhat informací, které ESG poskytuje. Tento typ informací je důležitý především pro efektivní přerozdělování kapitálu a docílení udržitelného způsobu podnikání (Kislingerová et al., 2023). Zájem o tuto oblast projevují také banky, a to proto, že se snaží orientovat finanční toky především směrem k odpovědným činnostem. Banky dokonce pro investory v této oblasti zřizují speciální fondy investující do udržitelných akcií. Každé písmeno ve zkratce ESG zastupuje jedno hledisko, jejich význam je následující:

- „E“ představuje pojem environmentální. V tomto případě se tedy jedná o to, jak daný podnik působí na kvalitu životního prostředí. Na zřetel jsou brány faktory jakožto uhlíková stopa společnosti, šetrná a efektivní spotřeba energie a vodních zdrojů, působení na biodiverzitu, recyklování odpadu a jeho generované množství a mnoho dalších.

- „S“ zastřešuje témata sociální. Tato oblast zahrnuje působení firmy na vnější prostředí a firemní kulturu. Pod firemní kulturou si lze například představit eliminaci diskriminace na pracovišti nebo bezpečnost práce.
- „G“ skrývá vedení společnosti. Konkrétně se vztahuje na způsob vedení společnosti. V této souvislosti je kladen důraz na transparentnost v placení daní, ale také na transparentnost obecně. Důležitým aspektem je také, zda má společnost určitý podíl na kontroverzních kauzách (Smolová et al., 2022a).

Kislingerová et al. (2023) uvádí, že v rámci ESG byl vytvořen soubor indikátorů napomáhající k ohodnocení přístupu ESG. Soubor obsahuje metriky klasifikované do čtyř pilířů:

- První pilíř představuje prosperitu. Tento pilíř bere zřetel na hospodářské, sociální a technologické pokroky. Což odkazuje například na problematiku inovace výrobků a služeb nebo zaměstnanost a tvorbu bohatství.
- Druhý pilíř je ve znamení lidí. Lze si pod tímto pilířem představit například lidská práva, školení a rovnosti v odměňování.
- Třetí pilíř označuje planetu. Tento pilíř upozorňuje na nutnost ochrany Země. Zaměření tedy spadá na změnu klimatu, znečištění ovzduší a vody, ztrátu biodiverzity, ...
- Čtvrtý pilíř označuje zásady řízení, jež zahrnuje indikátory, jako jsou například konflikt zájmů, diverzita řízení nebo transparentnost účetnictví.

Mohlo by se zdát, že při používání principů ESG se podniku zhoršuje finanční výkonnost. Avšak bylo zjištěno, že mezi principy ESG a finanční výkonností převládá pozitivní nebo neutrální souvztažnost (Kislingerová et al., 2023).

Metoda ESG v neposlední řadě pomáhá v konkurenceschopnosti jednotlivých firem. Společnost s lepším ESG jistě přiláká větší množství investorů, pracovních sil a dostane lepší podmínky úvěru než společnost, která má nízké skóre ESG nebo případně tuto metodu vůbec nepoužívá. Nicméně v současné době existuje mnoho rámců a standardů pro hodnocení ESG, které se vzájemně liší. Řešením v případě České republiky může být Taxonomie EU, která se zdá být jedním z nejrelevantnějších standardů (Smolová et al., 2022a).

1.4 Greenwashing

Greenwashing označuje nekalou praktiku, kterou dle Kémenyové (2023) v současné době používá stále více firem. Jedná se o nepodložené marketingové tvrzení, které deklaruje, že je daná společnost nebo její produkt udržitelný. Firmy se tímto krokem snaží o přilákání ekologicky smýšlejících zákazníků. Společnosti k podvodu zákazníků používají několik triků, kterými jsou „skrytý kompromis“, „bez důkazů“, „vágnost“, „nerelevantnost“, „menší zlo“, „klamání spotřebitele“ nebo „užívání falešných certifikátů“. „Skrytý kompromis“ označuje situace, ve které společnost vyzdvihne malou část ekologických vlastností produktu, přestože produkt je ve výsledném efektu neekologickým. Za předpokladu, kdy podnik používá nepotvrzené reklamní hesla, jde o praktiku zvanou „bez důkazů“. „Vágnost“ je užita, jestliže firma charakterizuje své výrobky slovy, které zákazník může pochopit různými způsoby. „Nerelevantnost“ je chování firmy, která používá irelevantní tvrzení. „Menší zlo“ znamená, když firma tvrdí, že určitý výrobek je v porovnání s jiným menším zlem. Firmy praktikující greenwashing klamou spotřebitele pomocí neúplných či nepravdivých informací. Rozeznání greenwashingu může být tedy často pro spotřebitele náročné, v tomto směru bude v budoucnu v rámci Evropské unie účinná směrnice, která by měla greenwashing výrazně omezit. Nově připravovaná směrnice Green Claims Directive bude přikazovat, aby tvrzení a značení v ekologické oblasti byla spolehlivá, srovnatelná a ověřitelná například pomocí přiloženého QR kódu. Bude tedy nezbytné, aby se tvrzení o udržitelnosti produktu vztahovaly k vědeckým výzkumům, certifikacím nebo studiím (Keményová, 2023).

2 Udržitelné finance

Pojem finance lze definovat různými způsoby, Mezinárodní centrum pro udržitelné finance (n.d.) uvádí následující definici financí: „Finance jsou ekonomickým termínem, který se týká tvorby, nakládání a zkoumání peněz a investic.“ Specifickou oblastí financí jsou poté udržitelné finance. Pro přiblížení pojmu udržitelných financí, lze použít následující definici: „Udržitelné finance odkazují na proces, kdy jsou při rozhodování o investicích zváženy faktory spojené s dopady na životní prostředí, společenskou odpovědností a stylem řízení firmy“ (Mezinárodní centrum pro udržitelné finance, n.d.). Jinak řečeno tedy význam udržitelného financování spočívá v zohlednění tzv. ESG faktorů neboli environmentálních, sociálních a správních hledisek při investičním rozhodování ve finančním sektoru. Tato skutečnost přispívá k rozvoji investic, které se týkají udržitelných projektů a ekonomických činností a mají dlouhodobější charakter. Princip udržitelných financí spočívá v nasměrování soukromých investic do transformace na klimaticky neutrální, odolnou a spravedlivou ekonomiku využívající zdroje účinným způsobem jako doplnění k veřejným financím (European Commission, n.d.b). Udržitelné finance hrají klíčovou roli při zmírňování dopadů klimatické krize. Mezi klíčové subjekty v souvislosti poskytování udržitelných financí lze zařadit:

- **korporace**, které investují například do obnovitelných zdrojů energie,
- **banky** poskytující finanční zdroje, které lze přeměnit na zelené investice,
- **mezinárodní finanční instituce** ve smyslu zelených investičních bank a rozvojových bank vydávající zelené dluhopisy a realizující financování udržitelných projektů,
- **mezinárodní organizace** jako OECD, OSN a G20 mimo jiné stanovují agendu pro otázky udržitelnosti na mezinárodní úrovni,
- **klimatické fondy** jakými jsou například Green Climate Fund, Adaptation Fund, Global Environment Facility a Climate Investment Funds se zaměřují na projekty specializující se na zmírňování dopadů způsobených změnou klimatu,
- **národní vlády**, jejichž činností v této oblasti je například stanovit výši veřejných peněžních prostředků vymezených na zelené investice,
- **centrální banky a regulační orgány**, které říkají, jaké investice lze považovat za udržitelné,

- **institucionální investoři**, mezi které se řadí penzijní fondy, investiční fondy a pojišťovny,
- **burzy** orientované na udržitelné investice, takovou burzou je například Lucemburská zelená burza (Chun Tang, 2023).

Zelené a sociální finance jsou stěžejními oblastmi spadající pod udržitelné finance (Ozili, 2021). Těmto typům financí bude věnována pozornost v nadcházejících kapitolách.

2.1 Udržitelné finance a EU

V souvislosti udržitelných financí a politiky Evropské unie se jedná především o financování podpory ekonomického růstu doprovázené procesem zmírňování zátěže dopadající na životní prostředí. V kontextu této skutečnosti se též jedná o snahu dosáhnout cílů Zelené dohody pro Evropu a samozřejmě i mezinárodních závazků EU souvisejících s udržitelností a změnami klimatu. Transparentnost v oblasti rizik, jež se pojí s ESG faktory, je považována za důležitou součást udržitelných financí. A to z důvodu, že tato rizika mohou významně ovlivňovat finanční systém a je potřeba je skrz správu firemních a finančních subjektů utlumovat (European Commission, n.d.b).

European Commission (n.d.b) uvádí, že udržitelné financování se zaměřuje na aktivity, které jsou ohleduplné k životnímu prostředí již dnes. Nicméně neopomíjí ani to, co se teprve transformuje na udržitelnou oblast, jež se řadí pod transformační finance. Jde o financování soukromých investic, které mají potenciál redukovat negativní dopady na životní prostředí. Lze si pod touto oblastí představit například investice do ekologických výrobních metod. Tento druh je především potřebný k dosažení toho, aby se podařilo do roku 2030 snížit emise skleníkových plynů o 55 %. Tato vize je cílem Evropské unie, který lze nalézt v Zelené dohodě pro Evropu.

V současnosti je již v činnosti několik sdružení odborníků zabývajících se udržitelnými financemi, mezi tyto skupiny patří: Platforma pro udržitelné financování, Skupina odborníků členských států pro udržitelné financování, Technická expertní skupina pro udržitelné financování a Skupina odborníků na vysoké úrovni pro udržitelné financování (European Commission, n.d.b). Platforma pro udržitelné finance představuje poradní orgán, jehož hlavním úkolem je radit Evropské komisi v oblasti realizace Taxonomie EU a rámce udržitelného financování z širšího pohledu. Zmíněná platforma v podstatě umožňuje propojit odborníky na udržitelnost z různých oblastí (European Commission,

n.d.c). Technická expertní skupina pro udržitelné finance byla zřízena za účelem pomoci při rozvoji v oblasti udržitelného financování (European Commission, n.d.b). Součástí Skupiny odborníků na vysoké úrovni pro udržitelné financování je 20 zkušených odborníků. Tito odborníci poskytují Evropské Komisi rady například v oblasti řízení toku veřejného a soukromého kapitálu směrem k udržitelným investicím (European Commission, n.d.a).

2.2 Zelené finance

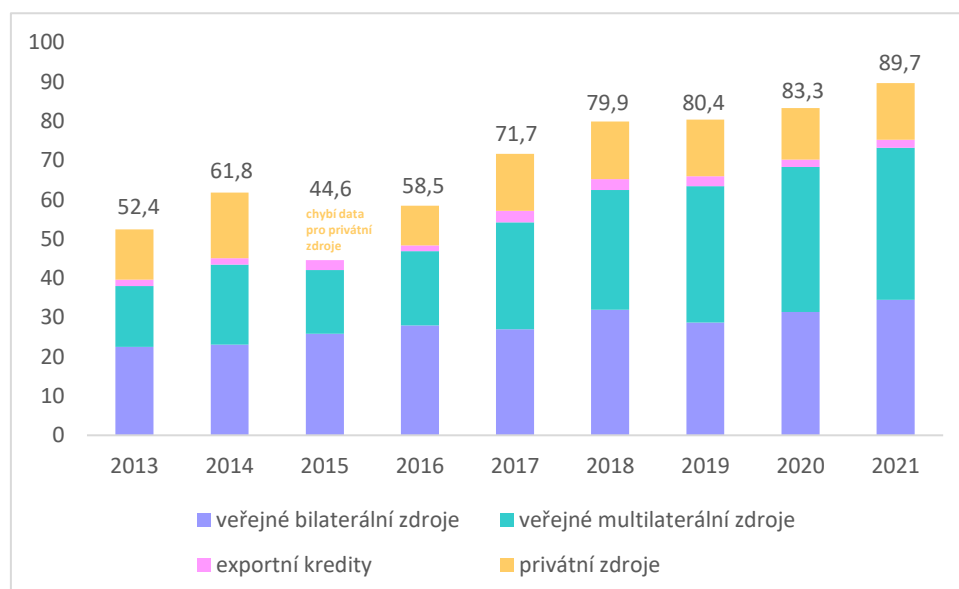
Samotný pojem „zelený“ označuje procesy, které se snaží o snížení znečištění, neplýtvání přírodními zdroji a docílení udržitelného rozvoje (Khan et al., 2022). Zelené finance v podstatě kombinují ekonomické a environmentální faktory (Ozili, 2021). Zaměřují se na zpřístupnění finančních služeb pro projekty podporující ochranu a oživení životního prostředí, případně na projekty specializované na efektivní využívání energie a materiálů. Pod oblast zelených financí lze zařadit zelené cenné papíry, zelené investice, zelené úvěry a klimatické financování. Tento typ financování podněcuje podnikatele, aby do své činnosti zapojili ekologické produkty a procesy. Dalším významným poznatkem je vliv zelených financí na snižování úrovně znečištění životního prostředí, díky nahrazování vysokoenergetických zařízení energeticky šetrnými zařízeními (Khan et al., 2022). Zelené financování tedy pozitivně přispívá k ochraně planety Země. Nicméně v mnoha případech mají investoři o zelené projekty nižší zájem, a to z důvodu nízké sazby návratnosti zelených investic. Tento nižší zájem by mohly vyřešit například daňové úlevy pro investory podporující zelené projekty (Ozili, 2021).

2.2.1 Klimatické finance

Mezi podkategorie zelených financí náleží klimatické finance, které zahrnují dále i oblast modrých financí (International Finance Corporation, 2022). Klimatické finance jsou charakteristické tím, že se přímo zaměřují na problematiku změny klimatu a její dopady. Klimatické finance lze také přímo nazývat závazkem, který by měly plnit rozvinuté státy, a to pomocí poskytování finančních prostředků rozvojovým státům. Může se jednat o formu daru i půjčky. Konkrétně je tento druh financování určen na mitigační a adaptační opatření. Do mitigačních opatření lze zařadit změny v různých sférách, například v dopravě nebo stavebnictví. Adaptačními opatřeními se poté rozumí například ochrana zemědělství a vodních zdrojů (Moravová & Protivínský, 2021). Obr. 4 ukazuje, kolik

miliard USD bylo poskytnuto pro klimatické finance v období 2013–2021. Vzhledem k tomu, že data pro roky 2022-2024 zatím nebyla zveřejněna, končí graf údaje pro rok 2021. Celkový roční objem financování je rozdělen do čtyř kategorií zdrojů (OECD, 2023). Bilaterální zdroje jsou poskytnuty, pokud dva státy vytvoří dohodu. Skupiny států dávají multilaterální zdroje, které se slučují do klimatických fondů či fondů rozvojových bank. Prostřednictvím klimatických fondů jsou peníze vydávány v podobě grantů, naopak rozvojové banky používají systém půjček. Zbývajících kategoriemi jsou poté privátní zdroje a exportní kredity (Moravová & Protivínský, 2021). Lze z obr. 4 vypočítat, že celkový objem poskytnutých klimatických financí zaujímá rostoucí trend

Obr. 4: Poskytnuté klimatické finance v letech 2013-2021 (v miliardách USD)

Zdroj: OECD (2023)

Česká republika jakožto rozvinutá země přispívá do klimatických financí prostřednictvím bilaterálních a multilaterálních smluv. Například v roce 2018 poskytla Česká republika finanční prostředky v hodnotě 185 milionů korun (Moravová & Protivínský, 2021).

2.2.2 Modré finance

Modré finance jsou nově vznikající oblastí, která se řadí pod oblast financování klimatu. Jedná se o finanční systém, jenž směřuje finanční toky do projektů s pozitivním dopadem na oceánskou ekonomiku. Od oceánské ekonomiky se očekává, že ve srovnání s rokem 2010 se do roku 2030 zdvojnásobí, což by mohlo současné prostředí oceánů negativně ovlivnit. Je tudíž potřeba na tuto oblast brát ohledy a snažit se ji chránit. Pomoci by měly modré finance, které nabízí značné příležitosti pro zajištění zdraví mořských ekosystémů,

posílení oceánů a pobřeží a udržování čistoty vodních zdrojů. V této oblasti financování jsou využívány zejména modré dluhopisy a modré půjčky. Aby mohl být projekt financován pomocí těchto finančních nástrojů, měl by dle Mezinárodní finanční korporace patřit do jedné z osmi způsobilých kategorií projektů, jimiž jsou například následující oblasti činností: obnova mořských ekosystémů; rybolov, akvakultura a hodnotový řetězec mořských plodů; zásobování vodou; výroba produktů šetrných k oceánům a vodě obecně; ... (International Finance Corporation, 2022).

2.3 Sociální finance

Charakteristika sociálních financí obsahuje úmyslnou aplikaci nástrojů a strategií, které směřují kapitál k činnostem s pozitivním sociálním dopadem. Sociální financování je poskytováno charitativním organizacím, neziskovým organizacím a společnostem, jež se jako sociální prezentují. Sociální finance mohou působit jako prostředek pro boj s chudobou, nezaměstnaností a příjmovými rozdíly. Dalo by se konstatovat, že tento typ financí je navržen tak, aby ekonomiky byly schopny formovat situace, z kterých může získat finanční prospěch ten, který to právě potřebuje (Ozili, 2021).

2.4 Historie tvorby politik v EU

V rámci historie Evropské unie existuje několik podstatných událostí souvisejících s udržitelnými financemi. Pro větší přehlednost budou tyto události rozděleny do dvou období, první období bude zahrnovat roky 2017, 2018 a 2019 a druhé období započne rokem 2020 a skončí v roce 2023.

2.4.1 Období 2017-2019

Jedna z prvních významných událostí z oblasti udržitelných financí se stala v červenci roku 2017, kdy Evropská komise uspořádala veřejné slyšení o udržitelném financování. O čtyři měsíce později proběhla též veřejná konzultace o povinnostech institucionálních investorů a správců aktiv souvisejících s udržitelností. V březnu 2018 byl vydán Akční plán pro udržitelné financování a poté v květnu byl představen i legislativní balíček pro udržitelné financování. V březnu 2019 uspořádala Evropská komise konferenci, na které se řešil globální přístup k udržitelnému financování. Akce týkající se financování Pařížské dohody proběhla za kooperace Evropské komise a Evropské investiční banky v prosinci 2019 (European Commission, n.d.b).

2.4.2 Období 2020–2023

V lednu 2020 byl zveřejněn investiční plán Zelené dohody pro Evropu a mechanismus pro spravedlivou transformaci. Díky tomuto kroku budou v nadcházejících deseti letech provedeny udržitelné investice ve výši minimálně jednoho bilionu EUR. V dubnu roku 2020 byla zahájena konzultace o obnovené strategii udržitelného financování. Ještě toho samého roku byla zveřejněna jména členů Platformy EU pro udržitelné finance. Duben 2021 se nesl ve znamení legislativního balíčku pro udržitelné financování, který představuje opatření, jež přispějí k lepšímu toku financí směrem k aktivitám šetrným k životnímu prostředí na území Evropské unie. V červenci 2021 Evropská komise uvedla strategii pro financování přechodu k udržitelnému hospodářství. O měsíc později byla vydána studie týkající se začlenění ESG faktorů do obezřetnostního rámce EU v oblasti bankovníctví. V červnu 2023 byl publikován další legislativní balíček pro udržitelné financování (European Commission, n.d.b).

2.5 Legislativa udržitelných financí v EU

Evropská unie se řídí rozsáhlou legislativou, z níž některé její právní předpisy souvisí s udržitelnými financemi. Tato kapitola bude zaměřena na vybrané právní předpisy, které mají souvislost s tématem udržitelného financování. Konkrétně bude zmíněna Zelená dohoda pro Evropu, Akční plán financování udržitelného růstu, Taxonomie EU, Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), Non-Financial Reporting Directive (NFRD) a Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).

2.5.1 Zelená dohoda pro Evropu

Zelená dohoda pro Evropu vznikla za účelem transformace EU na moderní, konkurenceschopnou ekonomiku, která zvládá efektivně čerpat své zdroje. Konečným cílem je dosáhnout klimatické neutrality neboli nulových čistých emisí skleníkových plynů, a to již do roku 2050. Ve vizi této evropské ekonomiky nebude přehlížen žádný jednotlivec ani region a hospodářský růst bude izolován od využívání zdrojů. Dle tohoto strategického plánu by už do roku 2030 mělo být o 55 % méně emisí skleníkových plynů, než bylo zaznamenáno v roce 1990 a zároveň budou vysazeny tři miliardy stromů (Evropská komise, n.d.).

2.5.2 Akční plán financování udržitelného růstu

Akční plán financování udržitelného růstu byl vytvořen v roce 2018. Akční plán obsahuje tři hlavní cíle, kterých se snaží dosáhnout:

- přeorientovat kapitálové toky směrem k udržitelným investicím, tak aby bylo dosaženo udržitelného růstu podporujícího začlenění,
- korigovat finanční rizika způsobené změnou klimatu, vyčerpávání zdrojů, zhoršování životního prostředí a otázek ze sociální sféry,
- vytvářet podporu pro transparentnost a dlouhodobost finančních a hospodářských činností.

Tento plán zejména zdůrazňuje, že je velice nezbytné zhotovit unijní taxonomii, která nabídne jednotné definice a poskytne získávání srovnatelných a spolehlivých informací o udržitelných investicích. Realizace této strategie vyžaduje kombinaci opatření nelegislativních i legislativních s nově implementovanými opatřeními a změnami současných pravidel (Sdělení komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů Akční plán: Financování udržitelného růstu, 2018).

2.5.3 Taxonomie EU

Taxonomii EU lze definovat jako klasifikační systém udržitelných ekonomických aktivit. Podle této klasifikace je aktivita považována za ekonomicky udržitelnou v případě, že směřuje alespoň k některému z těchto environmentálních cílů: zmírňování změny klimatu, přizpůsobování se změně klimatu, ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémů, udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů, prevence a omezování znečištění, nebo přechod na oběhové hospodářství. Tato klasifikace je považována za prostředek, který by měl zvýšit objem investic do zelenějších technologií. Co se týká jednotlivých společností, Taxonomie EU po nich požaduje zveřejnění podílu ekonomických činností, jež jsou v tomto nařízení charakterizovány (Štolba, 2023).

2.5.4 SFDR

SFDR neboli Sustainable Finance Disclosure Regulation představuje legislativu Evropské unie z roku 2019. SFDR je součástí legislativního rámce pro udržitelné financování, jehož přesný český název je Nařízení (EU) 2019/2088 o zveřejňování

informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb. Za pomoci tohoto nařízení byla stanovena vzájemně sjednocená pravidla pro aktéry finančního trhu a finanční poradce. Tato pravidla obsahují hlavně transparentnost při začleňování hrozeb, které souvisejí s udržitelností a dále deklarují zohlednění nepříznivých dopadů na udržitelnost při činnostech zmíněných subjektů. Nejsou opomenuta ani pravidla určující povinnost poskytnout informace o udržitelnosti finančních produktů (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb, 2019).

2.5.5 NFRD

NFRD je zkratkou z anglického spojení Non-Financial Reporting Directive, nicméně potřeba je také zmínit celý název v českém jazyce: Směrnice 2014/95/EU o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti. Tato směrnice byla schválena v roce 2014 (Evropská komise, 2019). NFRD se v České republice promítá do zákona o účetnictví. V tomto zákoně je pak konkrétně uvedeno, kdo má povinnost uvádět nefinanční informace. Povinnost se tedy vztahuje na velké účetní jednotky, jež jsou považovány za subjekty veřejného zájmu a současně jsou obchodními společnostmi s průměrným počtem zaměstnanců převyšujícím 500. Zmíněný závazek se nevyhne ani konsolidované účetní jednotce velké skupiny účetních jednotek, jež lze označit za subjekt veřejného zájmu a překročí průměrný počet 500 zaměstnanců (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, §32f). „Takové společnosti musí uvádět přehled svého obchodního modelu, politik, výsledků, hlavních rizik a klíčových výkonnostních ukazatelů, včetně:

- environmentálních záležitostí,
- sociálních a zaměstnaneckých otázek,
- dodržování lidských práv,
- otázek boje proti korupci a úplatkářství.“ (Evropská komise, 2019)

V případě, že společnost některou z výše zmíněných oblastí nemonitoruje, má povinnost uvést, z jakého důvodu, tak činí. Zveřejňování takových informací může napomoci investorům, kteří chtějí investovat jen do udržitelných společností (Evropská komise, 2019).

2.5.6 CSRD

CSRD neboli Corporate Sustainability Reporting Directive je směrnicí, která vstoupí v platnost teprve v roce 2024. Tento nový standard se týká nefinančního reportování, konkrétně zvoleným subjektům nařizuje zpřístupnění potřebných informací o jejich vztahu k environmentální oblasti, sociální sféře a také o řízení firmy. Výsledný efekt zajistí jednodušší rozhodování investorů při distribuci investic a bank při poskytování úvěrů. Jak již bylo dříve řečeno, pro některé společnosti je již několik let nefinanční reporting povinný, a to na základě evropské směrnice o finančním reportingu z roku 2014. CSRD se v podstatě snaží více specifikovat pravidla, jež obsahuje NFRD a zároveň tato pravidla přenést na větší množství subjektů. Aby měl subjekt povinnost vykazovat nefinanční report podle CSRD musí mít více než 250 zaměstnanců a současně roční úhrn čistého obrátu vyšší než 40 milionů EUR nebo bilanční sumu roční rozvahy překračující částku 20 milionů EUR. Povinnost se dále bude vztahovat na veřejně obchodovatelné společnosti mimo mikropodniků (Smolová et al., 2022b). „V Česku se CSRD bude od roku 2024 s účinností k finančnímu roku 2023 (předpoklad) týkat více než 1000 subjektů (v Evropě cca 50 000 společností)“ (Kislingerová et al., 2023, s. 134).

2.6 Odpovědné investování

Odpovědné investování se začalo formovat již od 20. let 20. století. Odpovědné investování označuje přístup, který je charakterizován tím, že při výběru a rozhodování o investicích používá i jiných než jen finančních kritérií (Kašparová & Kunc, 2013). Jedná se o investování, které napomáhá k tomu, aby kapitál investorů plynul do firem podnikajících společensky odpovědným a udržitelným způsobem. Tento akt podporuje stabilitu a dlouhodobou výnosnost investic (Greenvest, s.r.o., n.d.). Pro odpovědné investování se uplatňují investice zejména do akciových, dluhopisových a smíšených fondů. Udržitelné fondy nabízí výši výnosu srovnatelnou s výnosností fondů, jež se udržitelností nezabývají (Česká spořitelna, a.s., 2023). Odpovědné investování přináší řadu pozitiv, ale na druhé straně i rizik. Jedním z rizik, s kterým se může potenciální investor setkat, je greenwashing. V důsledku přesvědčivého greenwashingu by mohl potenciální investor učinit investici, které by v budoucnu mohl litovat. Je tedy důležité, aby rozhodnutí o investici vždy předcházelo důkladné posouzení tvrzení a činností dané společnosti (Stein, 2023). Pod odpovědné investování lze zahrnout ESG investování,

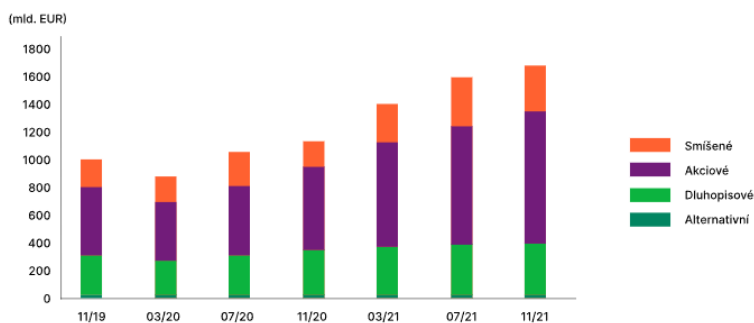
společensky odpovědné investování a investování s pozitivním dopadem (Greenvest, s.r.o., n.d.).

2.6.1 ESG investování

Při ESG investování se investoři zabývají tím, jaký daná firma zaujímá postoj k životnímu prostředí, sociální odpovědnosti a řízení firmy. Při tomto investování se jednoduše řeší, jak ESG faktory ovlivňují výkonnost určité investice (Greenvest, s.r.o., n.d.). Při porovnání s tradičním investováním, nelze prostřednictvím ESG fondů podporovat vysoce kontroverzní sektory například v podobě společností specializovaných na nukleární zbraně. Stále je avšak možné investovat do jiných sporných sektorů, jako jsou například společnosti zabývající se těžbou ropy (Raška, 2023).

Obr. 5 zobrazuje grafické vyjádření vývoje hodnoty ESG fondů v období 2019–2021. Z grafu lze zpozorovat rostoucí oblíbenost ESG fondů a zároveň podíl jednotlivých typů fondů. Je zde zřejmá značná převaha akciových fondů. Dokonce bylo v tomto období prokázáno, že v porovnání s konvenčními fondy disponovaly ESG fondy vyšší výkonností a nižší nákladovostí (Česká spořitelna, a.s., 2023).

Obr. 5: Vývoj hodnoty ESG fondů v období 2019-2021

Zdroj: Česká spořitelna, a.s. (2023)

2.6.2 Sociálně odpovědné investování

Sociálně odpovědné investování je ve srovnání s ESG investováním o něco přísnější, a to z důvodu, že přímo řeší, co firma dělá. Tento typ investování je také známý pod zkratkou SRI, která vychází z anglického spojení socially responsible investing a přímo se zaměřuje na ekologické a sociální dopady investic. V rámci společensky odpovědného investování nelze podporovat kontroverzní sektory, jako jsou například ropný, zbrojní

a tabákový průmysl (Greenvest, s.r.o., n.d.). SRI fondy bývají podle nařízení SFDR nazývány jako „světle zelené“ fondy (Raška, 2023).

2.6.3 Investování s pozitivním dopadem

Investování s pozitivním dopadem poskytuje investice jen do podniků či projektů, jejichž cílem je řešení environmentálního nebo sociálního problému a výdělek je považován pouze za prostředek. Tento přístup k investování přidává k základním investičním kritériím ještě dopad a dlouhodobou udržitelnost. Investor využívající tento směr se zabývá tím, co a jak podniky dělají. V podstatě jde tedy o sloučení dvou výše uvedených typů investování, a proto jde také o nejprísnější přístup z výše uvedených (Greenvest, s.r.o., n.d.). Nevýhodou tohoto typu investování je současná omezená nabídka. Fondy, do kterých v rámci zmíněné formy investování plynou finance, jsou označovány jako impact fondy a dle regulace SFDR je lze nalézt pod názvem „tmavě zelené“ fondy. Lze v rámci tohoto investičního směru investovat mimo jiné do zelených dluhopisů (Raška, 2023).

2.7 Finanční instituce a udržitelné financování

Finanční instituce hrají v současné době v podpoře udržitelného financování významnou roli. Právě kapitál finančních institucí je klíčový k tomu, aby proběhl přechod od podnikání produkující přemíru uhlíku směrem k uhlíkové neutralitě. Pro naplnění této vize je tedy potřeba, aby finanční instituce podporovaly projekty s pozitivním sociálním dopadem a jež jsou šetrné k životnímu prostředí. Avšak zásadní je též přestat financovat projekty, které mají naopak negativní dopad (Kramer, 2023). Tuto myšlenku si již některé finanční instituce uvědomily tím, že odmítly podílet se na financování například fosilního průmyslu (Kohoutová, 2022).

2.7.1 Bankovníctví

Banky působí jako instituce, přes které finance plynou do ekonomiky, a proto mohou z velké části přispět k transformaci na nízkouhlíkovou společnost. Udržitelnost v bankovníctví se může zdát být zatím pouze konkurenční výhodou, avšak v budoucnosti se pravděpodobně přemění na normu, která bude u každé banky běžná. Postupně budou jednotlivé banky nabízet čím dál více udržitelných produktů. Kromě udržitelných produktů se v bankovníctví začínají rozmáhat i ESG investice a vydávání zelených dluhopisů (Kramer, 2023). Je zřejmé, že právě banky jsou zásadními motivátory podniků

při řešení přechodu na udržitelné podnikání. V praxi se to projevuje například tím, že zelená hypotéka nabízí oproti té konvenční nižší úrokovou sazbu. Banky také nabízejí již hojně využívané poradenství v oblasti udržitelného financování (Kohoutová, 2022).

Již 16 bank působících na českém trhu podepsalo Memorandum České bankovní asociace pro udržitelné finance. Bankami, které podepsaly Memorandum, jsou Air bank, Česká spořitelna, Raiffeisenbank, Komerční banka a další. Podpisem banky potvrdily, že budou v České republice podporovat a posilovat společensky odpovědnou a ekologickou podnikatelskou sféru. Tento příslib znamená, že banky budou problematiku udržitelnosti zohledňovat i ve své vlastní činnosti. Podepsané banky se budou podílet i na financování strategických projektů přispívajících k udržitelnému rozvoji ČR. Členské banky ČBA neboli České bankovní asociace zřídily při této příležitosti dokonce Komisi pro udržitelné finance. Komise pro udržitelné finance řeší, jakým způsobem se mohou banky podílet na formování podmínek pro udržitelný rozvoj České republiky (Česká bankovní asociace, 2021).

2.7.2 Pojišťovnictví

Mohlo by se zdát, že oblast pojišťovnictví na oblast udržitelnosti příliš nepůsobí, a to vzhledem k charakterům jejich činností. Pojišťovny především poskytují služby, a tak nemusí být řešena optimalizace výrobních procesů. V porovnání s bankovními institucemi nezastávají tak významnou roli v přechodu k udržitelnému financování. Přesto jsou důležitým sektorem, který může podpořit udržitelné finance. Jednou z cest, jak toho mohou dosáhnout, je zdržet se pojišťování některých rizik. V této souvislosti se může jednat například o to, že pojišťovny přestanou pojišťovat uhelné elektrárny (Kramer, 2023).

Oproti bankám mají pojišťovny nabídku zelených produktů mnohem užší, v podstatě se v tomto směru dá předpokládat jen jeden produkt, kterým je životní pojištění s investiční složkou. V tomto směru musí distributor tohoto životního pojištění zohledňovat, zda chce pojistník investovat pojistné do některého zeleného fondu (Bruner, 2022).

3 Finanční nástroje a další možnosti udržitelného financování

Dle Chun Tang (2023) jsou hlavními finančními nástroji udržitelného financování vlastní kapitál a dluh. V počáteční fázi financování projektu se nejčastěji využívá kapitálové financování. Tím se myslí, že investoři obdrží vlastnický podíl obvykle ve formě akcie výměnou za množství kapitálu, který investují do daného projektu. Později v následujících fázích projektu je většinou využíváno dluhové financování. Investoři dlužníkům poskytují půjčku peněžních prostředků a dlužníci poté peníze musí splatit i včetně úroků. Při dluhovém financování jsou využívány úvěry nebo dluhopisy. Principem úvěru je převod finančních prostředků z banky do daného podniku. Dluhopisy fungují vzhledem k půjčce odlišně, a to proto, že se jedná o převádění peněz od veřejnosti nebo trhu na stanoveného emitenta.

3.1 Cenné papíry spojené s udržitelností

Smyslem cenných papírů se může stát také podpora udržitelnosti. Do této kategorie lze zahrnout udržitelné akcie a udržitelné dluhopisy. Udržitelné dluhopisy jsou používány v případě, kdy se jedná o zaměření na projekty, které spojují environmentální i sociální faktory, případně mohou být také inspirovány cíli udržitelného rozvoje dle OSN. Avšak mohou nastat samozřejmě i situace, kdy se projekt zaměřuje jen na sociální nebo environmentální hlediska (Chase, 2021). Pro tyto projekty organizace vydávají zelené nebo sociální dluhopisy, jež budou popsány v následujících kapitolách. Nakonec bude popsán specifický druh dluhopisu, dluhopis vázaný na cíle udržitelnosti.

3.1.1 Udržitelné akcie

Jestliže investor vlastní akcie společnosti, která bere při své činnosti ohled na ESG faktory, lze tyto akcie nazývat udržitelnými. Při investování do udržitelných akcií získá investor dobrý pocit z investice přispívající k lepší budoucnosti a současně bude moci z akcií vytěžit potenciální dlouhodobý finanční výnos. Rozpoznání udržitelných akcií od těch tradičních nemusí být vždy jednoznačné. Z toho důvodu existují organizace, které se zabývají hodnocením ESG, což investorům zásadně usnadňuje rozhodování. Mezi tyto organizace lze zahrnout například MSCI, Sustainalytics a Bloomberg. Další možností pro

jednodušší rozhodování investorů jsou udržitelné akciové indexy, zprávy o udržitelnosti firem nebo referenční hodnoty udržitelnosti pro konkrétní odvětví (Stein, 2023).

3.1.2 Zelené dluhopisy

Zelené dluhopisy lze nazývat financováním budoucnosti, a to z důvodu, že se jedná o poměrně novou formu udržitelného investování, která není na českém trhu zatím moc rozšířená. Tyto dluhopisy se od běžných dluhopisů liší tím, že se jejich emitent zavazuje k podpoře udržitelnosti (Jan Dytrich & PRK Partners, 2022). Zelené dluhopisy tedy zajišťují financování zelených projektů, které přispívají ke zmírnění změny klimatu a následně k udržitelnější budoucnosti. Přesto mají zelené dluhopisy podobné rysy jako běžné dluhopisy. Tento typ dluhopisů je zajímavý pro široký okruh investorů, zahrnující též institucionální investory (Rozkov & Idema, 2023).

Zda je možné dluhopis označit za zelený rozhoduje v rámci Evropské unie již dříve zmíněné nařízení o Taxonomii EU. Dluhopis je zelený za předpokladu, že je orientován na environmentální cíle dle Taxonomie EU, mezi které patří několik klíčových činností: zmírnění a přizpůsobení se klimatické změně, ochraňování a obnovování biodiverzity a ekosystémů, transformace na cirkulární ekonomiku, udržitelné využití a ochraňování vodních zdrojů a aplikace preventivních opatření a omezení procesu znečišťování (Jan Dytrich & PRK Partners, 2022).

Emitovat tyto dluhopisy mohou například vlády zemí, z nichž hlavními emitenty jsou Německo, Francie, Čína a Spojené státy. Nicméně největšími emitenty jsou v současné době Světová banka a Fannie Mae (Thune, 2022). Trh se zelenými dluhopisy dosáhl v roce 2022 objemu přesahující 2 biliony dolarů (Statista Research Department, 2023). V porovnání s rokem 2015, kdy bylo dosaženo objemu v částce cca 104 miliard dolarů, je zřejmé, že trh s těmito cennými papíry má rostoucí tendenci. Vydávání zelených dluhopisů má své výhody, ale samozřejmě i nevýhody. Mezi výhody lze zařadit potenciální daňová zvýhodnění nebo ochranu životního prostředí. Nevýhodou může být, že tyto dluhopisy mají často nižší výnosy, a to z důvodu, že pokud dluhopis emituje státní subjekt, má většinou oproti korporátnímu dluhopisu nižší výnos. Druhá nevýhoda se skrývá v zatím nedostatečné kontrole (Thune, 2022).

Do kategorie zelených dluhopisů jsou zahrnuty také klimatické a modré dluhopisy. Klimatické dluhopisy jsou vydávány s cílem zmírnit změny klimatu, případně se jim

snaží pomoci předejít. Modré dluhopisy slouží k financování činností chránící oceány a ostatní vodní ekosystémy (Thune, 2022).

3.1.3 Sociální dluhopisy

Sociální dluhopisy neboli dluhopisy se sociálním dopadem jsou využívány převážně veřejným sektorem. Investory se stávají subjekty, které se zajímají i o sociální dopad, a nejen o samotnou finanční návratnost investice. Účelem těchto cenných papírů je dosažení lepších sociálních výsledků, z čehož vyplývá, že splácení a návratnost investic svazuje závislost na dosažení očekávaných sociálních důsledků. V případě, že by smluveného cíle nebylo dosaženo, investor nemá nárok na výnos ani na splátku jistiny, a proto jsou dluhopisy se sociální dopadem považovány za investici s vyšší mírou rizika (Chen, 2022).

3.1.4 Dluhopisy vázané na cíle udržitelnosti

Dluhopisy vázané na cíle udržitelnosti dávají firmám, jejichž činnost není běžně považována za ekologickou, možnost emitovat dluhopisy v rámci trhů s udržitelným financováním. Tato skutečnost firmám umožňuje oslovit širší sféru potenciálních investorů (Chase, 2021). Finanční prostředky získané prostřednictvím tohoto druhu dluhopisu nemusí být použity k určitému účelu. Financování prostřednictvím těchto cenných papírů je závislé na tom, jak daná společnost naplňuje jí konkrétně stanovené cíle udržitelnosti (Komerční banka, a.s., 2022b). V případě, kdy emitent nesplní smluvené cíle udržitelnosti, zvýší se kupónová sazba dluhopisu nebo emitent zaplatí pokutu při splatnosti dluhopisu (Chase, 2021).

3.2 Úvěry spojené s udržitelností

Úvěry, které se snaží jistým způsobem podpořit udržitelnost, mohou mít, obdobně jako tomu bylo u dluhopisů, různé formy. Lze je tedy v základu členit na zelené, sociální a udržitelné úvěry. Udržitelnými úvěry se rozumí úvěry propojující environmentální a sociální dopady (Chase, 2021). Následující kapitoly budou obsahovat podrobnější popis zelených úvěrů, sociální úvěru a úvěrů vázaných na cíle udržitelnosti.

3.2.1 Zelené úvěry

Zelený úvěr je forma financování, která je určena pouze k financování projektů přispívajících k ochraně životního prostředí (The World Bank, 2021). Úvěry mohou být také přímo poskytovány na projekty, jež jsou šetrné k oceánům, poté by se jednalo o modré úvěry (International Finance Corporation, 2022). Zelené půjčky se podobají zeleným dluhopisům, u obou těchto finančních nástrojů je potřeba, aby 100 % výnosů bylo poskytnuto na udržitelné činnosti. Avšak zelený dluhopis obvykle disponuje větším objemem a vyššími transakčními náklady (The World Bank, 2021). Pokud banka půjčuje spotřebitelům nebo firmám na financování zelených projektů, může k získání potřebných finančních prostředků využít vydání zelených dluhopisů. Je tedy zřejmé, že zelené půjčky a zelené dluhopisy spolu úzce souvisejí (Nordea, 2022).

Zelené půjčky pomáhají harmonizovat úvěrové a environmentální cíle. Aby mohla být půjčka označována za zelenou, je nezbytné splnění principů zelených půjček určených mezinárodním standardem. V rámci využití výnosů musí dané zelené projekty deklarovat konkrétní environmentální přínosy. Dále se klade důraz na proces výběru a hodnocení projektů, v tomto směru by měl dlužník veřejně objasnit své kroky, a to zároveň i co se týče jeho řízení rizik. Pro zachování transparentnosti a posílení celistvosti bankovního produktu, by měly být výnosy z tohoto typu úvěru sledovány dlužníkem nebo přímo převedeny na speciální účet. Nakonec je ještě podstatná problematika vykazování, kde je vhodnou volbou použití kvalitativních ukazatelů výkonnosti (The World Bank, 2021).

Nordea (2022) uvádí, že zelený úvěr lze využít k mnoha různým účelům. V tab. 1 je vybráno pár příkladů využití zelených úvěrů v závislosti na tom, zda o potřebné financování zažádal spotřebitel nebo firma.

Tab. 1: Příklady využití zeleného úvěru

Spotřebitel	Firma
elektromobil	zajištění růstu firmy pracující s technologií čištění vody
instalace solárních panelů na střechu domu	vybudování solárních parků
zlepšení tepelné izolace domu	stavba budov s nulovými emisemi

Zdroj: Nordea (2022), zpracováno autorkou

V poslední době stále více bank začíná nabízet úvěry podporující úsporné bydlení. Tzv. zelené hypotéky slouží spotřebiteli k financování ekologicky šetrného bydlení. Finanční prostředky získané prostřednictvím těchto bankovních produktů jsou určeny buď na pořízení novostavby, nebo na rekonstrukci starobylé nemovitosti. Nicméně daná novostavba musí být zařazena do energetické třídy A či B a obdobně stará nemovitost po rekonstrukci by měla získat nižší energetickou náročnost v porovnání s původním stavem. Pro přilákání zákazníků nabízí banky pro tyto hypotéky různé výhody například v podobě výhodnější úrokové sazby (Muller, 2023).

3.2.2 Sociální úvěry

Sociální úvěry jsou poskytovány na projekty se sociálním dopadem (Chase, 2021). Projekt, který by mohl být financován pomocí sociálního úvěru, by mohl mimo jiné zajistit dostupnost potravin, vytvořit nová pracovní místa nebo podpořit socioekonomický rozvoj. Sociální půjčky skýtají mnoho výhod jak pro dlužníky, tak i pro věřitele. Mezi argumenty pro využití sociální půjček lze zařadit podporu plnění cílů udržitelného rozvoje OSN, pozitivní dopad na širší společnost nebo získání přístupu k investorům podporující sociální oblast (McCullagh et al., 2023).

3.2.3 Úvěry vázané na cíle udržitelnosti

Úvěr vázaný na cíle udržitelnosti není přímo vázán na konkrétní projekt, a proto představuje spíše formu provozního úvěru. Parametry tohoto úvěru jsou ovlivňovány tím, jak se danému podniku daří naplňovat své cíle v oblasti udržitelnosti. Nejčastěji si firmy určují následující cíle: navýšit zdroje energie z obnovitelných zdrojů pro zajištění nižší uhlíkové stopy, snížit objem odpadu, snížit množství pracovních úrazů, ... Je nutností, aby si firma tyto cíle určila na základě měřitelných ukazatelů. Jestliže se podniku podaří splnit své cíle udržitelnosti, je mu následně poskytnuta nižší úroková sazba (Komerční banka, a.s., 2022a).

3.3 Dotace pro podporu udržitelnosti

Projekty související s udržitelností lze kromě různých finančních nástrojů financovat také prostřednictvím dotací. Dotace mohou samozřejmě podporovat i projekty týkající se oblasti udržitelnosti (Komerční banka, a.s., 2022b). Ne všechny druhy dotací zaručují potřebné sociální, hospodářské a environmentální výsledky, nelze tedy konstatovat, že by

všechny dotace podporovaly udržitelný rozvoj. V případě, kdy jsou dotace navržené „správným“ způsobem mohou se stát prostředkem k hospodářské transformaci, redukci chudoby a umírnit škody vzniklé životnímu prostředí. Tyto dotace mohou poté nasměřovat spotřebitele ke koupi ekologičtějšího zboží a služeb, kterými mohou být například solární panely (Berger, 2023).

V některých situacích může být též výhodné slučování dotace s bankovním úvěrem. Pro podporu udržitelného podnikání mohou sloužit dotace například na udržitelné zemědělství, digitalizaci nebo pořízení fotovoltaické elektrárny. Dalšími projekty, jež lze financovat s využitím dotací, jsou projekty související s vodou, odpady, dopravou, ... (Komerční banka, a.s., 2022b).

V kontextu Evropské unie a České republiky je poskytováno mnoho různých dotací. Současné dotace pro ČR poskytované z fondů EU v rámci dotačního období 2021-2027, lze označit za dotace, které se snaží o podporu udržitelnosti. Toto tvrzení je možné použít z důvodu, že toto dotační období je zaměřeno zejména na vizi zelenější, odolné a nízkouhlíkové Evropy (Komerční banka, a.s., n.d.a). Podporované oblasti v tomto dotačním období jsou následující:

- „podpora opatření v oblasti energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů,
- podpora energie z obnovitelných zdrojů,
- rozvoj inteligentních energetických systémů, sítí a skladování na místní úrovni,
- posílení biologické rozmanitosti, zelené infrastruktury v městském prostředí a snížení znečištění,
- podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik a odolnosti vůči katastrofám,
- podpora přechodu k oběhovému hospodářství“ (Komerční banka, a.s., n.d.a).

3.4 Investiční životní pojištění jako prostředek investování do udržitelných fondů

Životní pojištění s investiční složkou je produkt, pomocí kterého je možné investovat. Dle nařízení SFDR musí být zřejmé, zda investiční životní pojištění bere ohled na rizika udržitelnosti (Bruner, 2022). Pojistníci, kteří se rozhodnou zohlednit při svém investování udržitelnost, mají možnost nasměřovat své investice do dvou druhů fondů. Prvním typem

je světle zelený fond. Tento fond se zaměřuje na environmentální a sociální hlediska, jinak řečeno klient bude skrz světle zelený fond podporovat činnosti a organizace dodržující jasná pravidla pro ochránění životního prostředí a sociálních vztahů. Druhá možnost spočívá v investování do tmavě zelených fondů, které za prioritní cíl považují právě udržitelnost. Jestliže je investováno do tmavě zeleného fondu, jsou opět dodržována pravidla na ochranu životního prostředí a společenských vztahů a zároveň se zvolená společnost nebo aktivita značně podílí na ochraně zmíněných oblastí (Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, n.d.).

4 Udržitelné finanční nástroje nabízené na českém trhu

Finanční nástroje podporující udržitelnost se postupně stávají čím dál častější variantou, kterou společnosti v ČR volí pro své financování namísto jejich konvenčních protějšků. Mezi nejčastěji poskytované výše zmíněné finanční nástroje lze zařadit zelené úvěry, úvěry navázané na cíle udržitelnosti, zelené dluhopisy a dluhopisy vázané na cíle udržitelnosti ([ta] Udržitelnost, 2023). Následující kapitoly se budou věnovat cenným papírům spojených s udržitelností a úvěrům spojených s udržitelností, které lze nalézt na českém trhu.

4.1 Cenné papíry spojené s udržitelností v ČR

V následujících kapitolách bude přiblížena problematika udržitelných akcií a dluhopisů na českém trhu. Nejprve bude pozornost věnována udržitelným akciím v ČR. Budou představeny vybrané české akciové firmy s udržitelným charakterem a popsána nabídka poradenství a služeb pro oblast udržitelnosti a ESG. Následně bude pozornost přesunuta na dluhopisy spojené s udržitelností v ČR. Budou uvedeny příklady firem emitující udržitelné nebo zelené dluhopisy a přiblížena nabídka služeb související s problematikou vydávání dluhopisů spojených s udržitelností. Posledním tématem bude oblast odpovědného investování v ČR. Postupně budou specifikovány jednotlivé možnosti udržitelných investic v rámci vybraných společností. Nakonec proběhne porovnání vybraného udržitelného fondu s jeho konvenčním protějškem. K tomuto účelu byly vybrány investiční fondy nabízené prostřednictvím Raiffeisenbank.

4.1.1 Udržitelné akcie v ČR

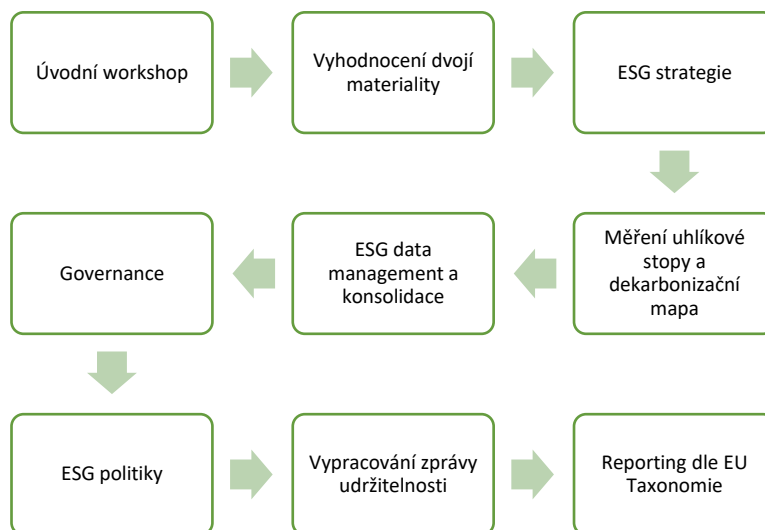
Mnoho akciových společností v ČR se snaží při své činnosti ohlížet i na ESG faktory. V roce 2023 se v Česku uskutečnil již druhý ročník srovnání českých společností dle ESG strategií. Výsledek je tvorbou programu CEMS z Fakulty podnikohospodářské Vysoké školy ekonomické v Praze ve spolupráci s Asociací společenské odpovědnosti. Po dokončení průzkumu bylo představeno TOP 10 velkých a TOP 10 malých a středních podniků. Mezi velkými společnostmi se objevilo také několik akciových společností. Přitom na prvních dvou příčkách se umístily akciové společnosti ČEZ, a. s. a MONETA Money Bank, a.s. Další umístění obsadily akciové společnosti, kterými jsou například

Vodafone Czech Republic a.s., Československá obchodní banka, a.s. (dále jen „ČSOB“) nebo Komerční banka, a.s. (dále jen „Komerční banka“). Ve skupině TOP 10 malých a středních podniků byly oceněny pouze dvě akciové společnosti MEGA a.s. a KONSIT a.s. (Křešnička, 2023).

Jednotlivé společnosti zabývající se poradenskou činností pro oblast finančnictví v současné době nabízejí různorodé služby v oblasti udržitelnosti. Mezi tyto služby lze řadit například výpomoc s vytvořením ESG strategie. Zmíněné služby jsou často využívány i akciovými společnostmi, které usilují o dosažení statusu udržitelné organizace. Širokou škálu služeb souvisejících s udržitelností nabízí v ČR například i společnosti z tzv. Velké čtyřky (Zatloukal, 2021). Označení Velká čtyřka charakterizuje čtyři největší světové účetní firmy, nabízející také pestrou nabídku poradenských služeb. V současnosti je z této skupiny společností největší organizací Deloitte. Dále se do Velké čtyřky řadí Ernst & Young (EY), PricewaterhouseCoopers (PwC) a Klynveld Peat Marwick Goerdeler (KPMG). Působnost každé zmíněné společnosti se pohybuje okolo 150 zemí (Kenton, 2024).

Deloitte se v České republice na udržitelnost a ESG zaměřuje v pěti specializovaných sférách, kterými jsou reporting udržitelnosti a CSRD, uhlíková stopa a dekarbonizace, udržitelné finance, nefinanční audit a udržitelný dodavatelský řetězec. Společnost také uvádí celkový proces za pomoci jednotlivých kroků, který může klientům v oblasti udržitelnosti a ESG nabídnout. Obr. 6 představuje názornou ukázkou tohoto procesu. Proces nabízených služeb pro dosažení firemní udržitelnosti začíná úvodním workshopem a je ukončen reportingem dle EU Taxonomie (Deloitte Česká republika, n.d.).

Obr. 6: Proces nabízených služeb pro dosažení udržitelnosti - Deloitte

Zdroj: Deloitte Česká republika (n.d.), zpracováno autorkou

EY Česká republika poskytuje v rámci sekce Udržitelnost a ESG agenda odborné poradenství v jedenácti oblastech, jež se týkají klimatických změn nebo udržitelnosti. Společnost EY Česká republika pomáhá s ESG strategií, zprávou o udržitelnosti, nefinančním auditem a školením a vzděláváním v oblasti ESG. Dále se zabývá i poradenstvím v oblastech EU Taxonomie, změny klimatu a dekarbonizace, cirkulární ekonomiky, technologických řešení pro oblast udržitelnosti, udržitelných dodavatelských řetězcích nebo identifikace ESG rizik. Podstatnou součástí tohoto typu služeb je také zajištění harmonizace se směrnicí CSRD (EY Česká republika, n.d.).

PwC Česká republika se v rámci oblasti udržitelnosti a klimatické změny zaměřuje na dvanáct specifických oblastí. Společnost poskytuje služby v následujících oblastech: ESG strategie a dekarbonizace, dotace na dekarbonizaci, měření uhlíkové stopy, uhlíkové clo, nefinanční reporting, nízkoemisní energetika a vodík, ESG vzdělávání a budování kapacit, udržitelné řízení firem a rovné odměňování, udržitelné financování, ESG rizika, ESG Rating a ESG zadávání veřejných zakázek a dodavatelský řetězec. Společnost PwC na téma ESG organizuje i různá setkání a webináře, kterými se snaží navýšit povědomí o dané problematice (PwC Česká republika, n.d.).

Na první pohled nejstručnější nabídku ESG služeb a udržitelnosti lze shledat u společnosti KPMG Česká republika. KPMG Česká republika rozděluje své služby rozlišných způsobem. Oproti předcházejícím členům Velké čtyřky KPMG Česká republika dělí ESG služby jen do čtyř oblastí. Je zde poskytováno ESG pro banky a finanční instituce, jehož

prioritou je udržitelnost investic. Další službou je pomoc při informování stakeholderů, jedná se tedy o nefinanční reporting a KPIs neboli klíčové ukazatele výkonnosti. Posledními sférami, na které je kladena pozornost je poté ESG strategie a transformace a udržitelný dodavatelský řetězec (KPMG Česká republika, n.d.).

4.1.2 Dluhopisy spojené s udržitelností v ČR

Jak již bylo dříve řečeno zelené dluhopisy se na tuzemském trhu vyskytují zatím jen zřídka. Mezi důvody nízkého počtu emisí zelených dluhopisů lze zařadit vyšší náklady oproti nákladům na vydání běžných dluhopisů (Jan Dytrich & PRK Partners, 2022). Přesto lze uvést několik společností, které se rozhodly pro emisi zelených či udržitelných dluhopisů na českém trhu. První emisi zelených dluhopisů v České republice uskutečnila společnost CPI Property Group v roce 2019. CPI Property Group realizuje ESG principy již od roku 2018 (Mařík, 2023). Další společností, která přispěla k rozšíření českého trhu s udržitelnými dluhopisy, je energetická skupina ČEZ. Společností byly v roce 2022 emitovány dluhopisy vázané na cíle udržitelnosti ve výši 14,6 miliard Kč. ČEZ si v rámci těchto dluhopisů vymezila cíl v podobě snížení výroby energie z uhlí. Dále se také zavázala k investování do obnovitelných zdrojů. Úroková sazba dluhopisů v tomto případě činí 2,375 %. Nicméně pokud nebudou stanovené cíle udržitelnosti naplněny navýší se úroková sazba o 0,75 % (Gallistl, 2022). Ve stejném roce proběhlo vydání zelených dluhopisů i železniční společností České dráhy, a.s. Výše této emise činila více než 12 miliard Kč (ČTK, 2022). V emisi udržitelných či zelených dluhopisů nezaostávají ani bankovní instituce. Jednou z bank, která učinila emisi vlastních zelených dluhopisů je Raiffeisenbank a.s. (dále jen „Raiffeisenbank“). Raiffeisenbank v roce 2021 vydala zelené dluhopisy s hodnotou přesahující téměř 9 miliard Kč. Tato emise bance pomohla dokonce i k získání titulu Green Market Pioneer v rámci soutěže Climate Bond Awards. Zmíněný druh ocenění je směřován průkopníkům v oblasti udržitelného financování („Díky zeleným dluhopisům podpoří Raiffeisenbank udržitelné projekty“, 2022). Po prvním úspěšném vydání zelených dluhopisů, Raiffeisenbank v roce 2023 rozhodla o další emisi. Avšak tentokrát se jednalo o udržitelné dluhopisy v objemu 12 miliard Kč (Raiffeisenbank a.s., 2023). Druhým příkladem banky, která vydává zelené dluhopisy je ČSOB. V roce 2023 ČSOB emitovala zelené dluhopisy v hodnotě 1 miliardy Kč (Hájková, 2023).

Společnosti nabízející různé druhy poradenství a další služby související s právní a finanční oblastí se pomalu začínají zaměřovat i na udržitelné financování prostřednictvím dluhopisů. Jedná se například o českou konzultační společnost Frank Bold Advisory, s.r.o., která se zaměřuje na ESG a Public Relations (Frank Bold Advisory, s.r.o., n.d.a). Frank Bold Advisory, s.r.o. mimo jiné nabízí služby související s emisí zelených dluhopisů. Společnost poskytuje přípravu zeleného dluhopisu v souladu s mezinárodními i EU standardy. Součástí této služby je zajištění přípravy rámce financování specifikující přínos činností v oblasti udržitelnosti a přípravu emisních podmínek. Služba dále zahrnuje i nachystání potřebných dokumentů pro celý proces vydání zelených dluhopisů a obstarání propagace. Cena zmíněné služby se pohybuje ve výši od 100 000 Kč (Frank Bold Advisory, s.r.o., n.d.b). Další českou společností, která pomůže emitentům s emisí zelených dluhopisů, je SCHEJBAL&PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář. V problematice zelených dluhopisů nabízejí pomoc s určením konkrétních parametrů emise, zpracováním emisních podmínek, přípravu smluv s investory, poskytnutí strukturovaného postupu pro práci s dluhopisy, ... Většinu emisí zelených dluhopisů je tato advokátní kancelář schopna uskutečnit již do 14 dní (SCHEJBAL&PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář, n.d.). Služby v oblasti udržitelného financování prostřednictvím dluhopisů zaujímají své místo také v portfoliu služeb u bankovních institucí. Mezi banky poskytující tuto sféru služeb se řadí i Komerční banka. Komerční banka poskytuje kompletní služby v procesu vydávání zelených, sociálních a udržitelných dluhopisů, a dokonce i dluhopisů vázaných na cíle udržitelnosti (Komerční banka, a.s., 2023).

4.1.3 Odpovědné investování v ČR

Hesová (2022) uvádí, že více než polovina českých investorů dbá při udržitelném investování na ESG kritéria. Investování do udržitelných fondů je na českém trhu možné prostřednictvím široké škály investičních společností i bank. Na následujících řádcích budou stručně představeny vybrané finanční instituce, prostřednictvím kterých lze v ČR investovat do cenných papírů spojených s udržitelností, a budou u nich uvedena základní specifika jejich nabídky odpovědného investování. Pro tento účel byly vybrány tři typy společností nabízející odpovědné investování, bude se tedy jednat o investiční platformy, banky a pojišťovny. V první řadě bude charakterizována nabídka u dvou investičních platforem. Online investiční platformy slouží pro individuální investování a značně

usnadňují nákup dluhopisů, akcií a indexových akcií neboli veřejně obchodovaných fondů (ETF). První vybranou investiční platformou je Portu, která byla v již dříve zmíněném srovnání českých společností dle ESG strategií za rok 2023 zařazena mezi TOP 10 malých a středních podniků (Křešnička, 2023). Jako druhý zástupce online investičních platform byla vybrána společnost Fondee a.s. (Fondee), která nabízí velkou část investičních příležitostí zaměřených na udržitelnost, a stejně jako Portu je vhodná především pro investory, kteří se snaží „bojovat“ s inflací (Pohůdka, 2023). Dále byly zvoleny dvě banky, které v roce 2023 obsadily první dvě místa v rámci 22. ročníku soutěže Mastercard banka roku v kategorii Zodpovědná banka roku. Na prvním místě se umístila Raiffeisenbank. Ocenění za druhé místo obdržela Komerční banka. Ve výše zmíněné soutěži se oceňují též pojišťovny vynikající ve společenské odpovědnosti a udržitelnosti. Titul Zodpovědná pojišťovna roku za rok 2023 získala Kooperativa, a.s., Vienna Insurance Group (dále jen „Kooperativa“) a na druhém místě se v této kategorii umístila Generali Česká pojišťovna a.s. (dále jen „Generali Česká pojišťovna“) (Čásenský, 2023). U zmíněných pojišťoven bude blíže charakterizována možnost odpovědného investování prostřednictvím produktu investičního životního pojištění.

Portu

Portu je česká online investiční platforma zabývající se dlouhodobým pasivním investováním. Na platformě není potřeba volit jednotlivé akcie a dluhopisy, vybírat si lze z různých tematických okruhů nebo si portfolio vytvořit dle vlastních požadavků. Před samotným investováním klient vyplňuje vstupní dotazník, díky němuž je mu následně nabídnuta strategie s vhodným rizikovým profilem (Pohůdka, 2023). Na investičním portálu Portu je možné investovat i odpovědně a udržitelně prostřednictvím Odpovědného portfolio. Konkrétní přístup odpovědného investování, který je zde využíván je SRI. Nabízená odpovědná portfolio obsahují hlavně akcie a dluhopisy a zahrnují zejména investiční nástroje typu ETF. Záměrem těchto portfolio je investovat alespoň 85 % prostředků do cenných papírů, které naplňují určité požadavky udržitelnosti. Vybírat je možné z 10 rizikových stupňů. V případě, že je portfolio zařazeno do 10. rizikového stupně, investor může získat nejvyšší potenciální výnos, ale zároveň podstupuje nejvyšší možnou míru rizika (Portu, n.d.).

Fondee

Další českou online investiční platformou je společnost Fondee. Platforma je vhodná pro pasivní investování. Pokud má investor zájem o využití služeb platformy Fondee, je v první řadě zásadní vyplnění vstupního dotazníku za účelem posouzení investorova vztahu k rizikům. Díky vstupnímu dotazníku lze poté investorovi nabídnout vhodné portfolio. Jednotlivá portfolia jsou sestavena z různorodých ETF (Pohůdka, 2023). V nabídce Fondee lze nalézt příležitost i pro ty, kteří chtějí vytvářet udržitelné investice. Fondee nabízí ESG portfolia sedmi typů. Portfolia jsou tvořena z dluhopisových a akciových ETF a peněžních prostředků, jejichž poměr se v jednotlivých portfoliích liší. Typy portfolií se dále liší výší rizika a výnosů. Lze si vybírat z těchto produktů: ESG Konzervativní investor, ESG Obezřetný investor, ESG Rozvážný investor, ESG Vyvážený investor, ESG Smělý investor, ESG Nebojácný investor a ESG Odvážný investor (Fondee a.s., n.d.b). Všechny zmíněné produkty jsou klasifikovány dle SFDR čl. 8 a lze tedy skrz ně investovat do tzv. světle zelených fondů (Fondee a.s., n.d.a). V tab. 2 lze vidět přehled zmíněných ESG produktů a procentuální rozložení jejich portfolia mezi ETF zaměřené na akcie či dluhopisy a peněžní prostředky na účtu.

Tab. 2: Nabídka ESG produktů - Fondee

Název ESG produktu	Akcie	Dluhopisy	Peněžní prostředky na účtu
ESG Konzervativní	10 % - 30 %	70 % - 90 %	0 % - 5 %
ESG Obezřetné	20 % - 40 %	60 % - 80 %	0 % - 5 %
ESG Rozvážné	35 % - 55 %	45 % - 65 %	0 % - 5 %
ESG Vyvážené	50 % - 70 %	30 % - 50 %	0 % - 5 %
ESG Smělé	60 % - 80 %	20 % - 40 %	0 % - 5 %
ESG Nebojácné	75 % - 95 %	5 % - 25 %	0 % - 5 %
ESG Odvážné	85 % - 100 %	0 % - 15 %	0 % - 5 %

Zdroj: Fondee a.s. (n.d.b), zpracováno autorkou

Raiffeisenbank

Raiffeisenbank je univerzální bankou, která působí na českém trhu již přes 30 let (Raiffeisenbank a.s., n.d.d). Raiffeisenbank dlouhodobě usiluje o principy odpovědného bankovníctví, snaží se podporovat své klienty na cestě k udržitelnosti a podílí se na projektech, jež pozitivně ovlivňují společnost i životní prostředí (Raiffeisenbank a.s., n.d.c). Prostřednictvím Raiffeisenbank lze realizovat i udržitelné investice. Potenciální

investor si může vybírat ze čtyř investičních strategií, které jsou představovány investováním do čtyř různých fondů: Raiffeisen-Nachhaltigkeit-Solide, Raiffeisen-Nachhaltigkeit-Mix, Raiffeisen-Nachhaltigkeit-Aktien a Raiffeisen fond udržitelného rozvoje. Všechny tyto fondy investují jen do cenných papírů, jejichž emitenty jsou podniky, které jsou klasifikovány jako dlouhodobě udržitelné. Raiffeisen-Nachhaltigkeit-Solide je eurový fond tvořený 30 % akcií a 70 % dluhopisů (Raiffeisenbank a.s., n.d.b). Tento fond je vhodný pro investory zaměřené na uchování hodnoty. Doporučená délka investování je v tomto případě alespoň 5 let a riziko se pohybuje na poměrně nízké úrovni (Raiffeisenbank a.s., n.d.h). Pro investory s orientací zejména na výnos je doporučován eurový fond Raiffeisen-Nachhaltigkeit-Mix (Raiffeisenbank a.s., n.d.b). Doporučený investiční horizont je v délce minimálně 8 let. Riziko tohoto fondu se již přibližuje ke střední úrovni. (Raiffeisenbank a.s., n.d.g). Třetím nabízeným fondem je Raiffeisen-Nachhaltigkeit-Aktien, který je eurovým fondem tvořeným pouze akciemi (Raiffeisenbank a.s., n.d.b). Tento fond je vhodný pro investory orientované na výnos a růst a přináší tedy již střední riziko. Doporučovaná minimální doba investování se poté pohybuje v délce 10 let (Raiffeisenbank a.s., n.d.f). Posledním a zároveň jediným korunovým fondem je Raiffeisen fond udržitelného rozvoje. Fond je z jedné poloviny tvořen akciemi a z druhé poloviny obsahuje dluhopisy (Raiffeisenbank a.s., n.d.b). Jeho míra rizika se přibližuje ke střední úrovni a doporučená délka investování je stanovena minimálně na 5 let (Raiffeisenbank a.s., n.d.e). Raiffeisen fond udržitelného rozvoje je nabízen především investorům, kteří se orientují na výnos. Výhoda u těchto čtyř fondů spočívá například v nulových vstupních i výstupních poplatcích (Raiffeisenbank a.s., n.d.b).

Komerční banka

Druhý vybraný zástupce ze sektoru bankovníctví je součástí českého bankovního sektoru již od roku 1990 (Komerční banka, a.s., n.d.d). Komerční banka se stejně jako Raiffeisenbank snaží podnikat udržitelně, snižovat svou činností dopad na životní prostředí a společnost a poskytovat alternativní udržitelné formy financování (Komerční banka, a.s., n.d.g). Společně se společností Amundi Czech Republic Asset Management, a.s. nabízí Komerční banka odpovědné investování do firem, které přispívají k udržitelnější budoucnosti. Investovat je možné jednorázově nebo pravidelně, a to již od částky 500 Kč měsíčně (Komerční banka, a.s., n.d.b). Tab. 3 demonstruje do jakých fondů zohledňující udržitelnost lze investovat. Klient si může dle svých preferencí zvolit téma

investice, a tím i zároveň konkrétní udržitelný fond. Například kdyby investora nejvíce zajímaly investice do vodních zdrojů, bude pro něj vhodný fond s názvem KBI Water Fund. V tabulce je u každého fondu uveden jeho typ, stupeň rizika a doporučená délka investice. Lze vyzorovat, že většina fondů má akciový charakter, avšak jsou zde na výběr i fondy smíšené. Smíšené fondy kombinují investování do akcií a dluhopisů. Stupeň rizika je specifikován sedmi rizikovými stupni s předpokladem, že první rizikový stupeň udává minimální míru rizika. Až na dvě výjimky je doporučená délka investice u těchto udržitelných fondů stanovena na minimálně 5 let (Komerční banka, a.s., n.d.h).

Tab. 3: Nabídka udržitelných fondů - Komerční banka

Téma investice	Název fondu	Typ fondu	Stupeň rizika	Doporučená délka investice
Převratné investice	CPR Global Disruptive Opportunities	Akciový	6	5 let a více
Starší generace	CPR Global Silver Age	Akciový	6	5 let a více
Vodní zdroje	KBI Water Fund	Akciový	6	5 let a více
Zohlednění faktorů ESG	Amundi Multi-Asset Sustainable Future	Smíšený	4	4 roky a více
Jídlo a výživa populace	CPR Food For Generations	Akciový	6	5 let a více
Vodík	CPR Hydrogen	Akciový	6	5 let a více
Ochrana klimatu	CPR Invest – Climate Action	Akciový	6	6 let a více
Strategická infrastruktura	KBI Global Sustainable Infrastructure Fund	Akciový	6	5 let a více
Vzácné zdroje	CPR Global Resources	Akciový	5	5 let a více
Megatrendy	KB Privátní správa aktiv 4 - Tematická	Smíšený	3	5 let a více
Zdravotnické technologie	CPR MedTech	Akciový	4	5 let a více
Ekonomika životního stylu	CPR Global Lifestyles	Akciový	6	5 let a více

Zdroj: Komerční banka, a.s. (n.d.h), zpracováno autorkou

Za rok 2022 bylo do udržitelných fondů prostřednictvím retailové klientely investováno téměř 1,6 miliardy Kč (Komerční banka, a.s., 2023).

Kooperativa

Univerzální pojišťovna Kooperativa se na českém trhu realizuje již přes 30 let. Společenská odpovědnost je pro ni neopomenutelnou součástí jejího podnikání a pravidelně se též angažuje v řadě projektů z oblasti udržitelnosti (Kooperativa, a.s., Vienna Insurance Group, n.d.e). Pojišťovna Kooperativa poskytuje mimo jiné investiční životní pojištění nazývané Životní pojištění Flexi. V rámci tohoto investičního životního pojištění lze realizovat investice do udržitelných fondů (Kooperativa, a.s., Vienna Insurance Group, n.d.d). Pokud se klient rozhodne investovat udržitelně, má v současné době možnost vybírat ze dvou udržitelných fondů. Prvním z fondů je Erste Responsible Bond (CZK), který je dle čl. 8 SFDR považován za „světle zelený fond“ (Kooperativa, a.s., Vienna Insurance Group, n.d.c). Jedná se o dluhopisový fond, jenž se zaměřuje na investice do státních dluhopisů, do společností se státní účastí, do korporátních dluhopisů, emitentů speciálních udržitelných dluhopisů, ... Investiční riziko tohoto fondu je považováno za středně nízké a minimální investiční horizont je stanoven na 6 let (Kooperativa, a.s., Vienna Insurance Group, n.d.a). Druhým nabízeným udržitelným fondem je Erste WWF Stock Environment. Tentokrát se jedná o „tmavě zelený fond“ dle čl. 9 SFDR (Kooperativa, a.s., Vienna Insurance Group, n.d.c). Prostřednictvím Erste WWF Stock Environment lze investovat do globálních akcií v odvětví ochrany životního prostředí. Fond je zaměřen zejména na podniky s oborem činnosti týkající se úpravy vod a zásobování vodou, recyklace a nakládání s odpady, obnovitelnou energií nebo energetickou náročností a mobilitou. Do zmíněného udržitelného fondu je potřeba investovat alespoň 6 let a jeho investiční riziko dosahuje střední úrovně (Kooperativa, a.s., Vienna Insurance Group, n.d.b).

Generali Česká pojišťovna

Generali Česká pojišťovna působí na českém trhu jako univerzální pojišťovna s dlouhou a úspěšnou historií, která zasahuje dokonce až do 19. století. Společnost se snaží napomáhat k řešení klimatické změny, a to například prostřednictvím investic do mnoha ekologických a udržitelných projektů (Generali Česká pojišťovna a.s., n.d.a). Nabídka pojištění Generali České pojišťovny zahrnuje kromě jiných typů pojištění také životní pojištění s názvem Můj život. Pojištění Můj život si lze sjednat i v investiční variantě,

kteřá obsahuje možnost investování do zvoleného fondu (Generali Česká pojišťovna a.s., n.d.b). V případě, že klient projeví zájem o odpovědné investování, bude mu nabídnuto investování do dluhopisového fondu Generali fond konzervativní. Dle SFDR je tento fond klasifikován podle čl. 8. Investice jsou v tomto případě tvořeny termínovanými vklady u důvěryhodných bank, státními dluhopisy a bonitními firemními dluhopisy. Doporučená délka investování je stanovena minimálně na 1 rok a investiční riziko se pohybuje spíše na nižší úrovni (Generali Investments CEE, investiční společnost, a.s., 2023).

4.1.4 Porovnání vybraného udržitelného fondu s konvenčním fondem

Prostřednictvím Raiffeisenbank lze investovat do rozličných podílových fondů. Jak již bylo výše uvedeno, jsou nabízeny taktéž investice udržitelného charakteru, vybrat si lze například investování do otevřeného podílového fondu Raiffeisen fond udržitelného rozvoje. Za konvenční protějšek tohoto podílovému fondu lze považovat otevřený podílový fond Raiffeisen strategie balancovaná. Společnými znaky zmíněných fondů jsou mimo jiné totožný doporučený investiční horizont a výše rizika. Do obou fondů by měl tedy klient investovat minimálně v horizontu pěti let a být obeznámen s jejich zařazením do 3. rizikové třídy. Raiffeisen fond udržitelného rozvoje i Raiffeisen strategie balancovaná jsou smíšenými korunovými fondy, do nichž je možné investovat již od 100 Kč. Největší zastoupení v těchto fondech náleží akciím. Co se týče poplatků, u udržitelného ani u konvenčního fondu nejsou žádné vstupní či výstupní poplatky. Účtován je investorům tedy pouze poplatek za obhospodařování a výkonnostní poplatek. Výše poplatků je u vybraných fondů shodná. Poplatek za obhospodařování neboli úplata pro investiční společnost je ve výši 1,4 % a výkonnostní poplatek je nastaven na 10 % (Raiffeisenbank a.s., n.d.e, n.d.ch).

Dle výše zmíněných údajů se vybrané fondy v mnoha aspektech shodují, nicméně lze obdobně uvést i několik odlišností. Nejvýraznější odlišnost lze zpozorovat v účelu investování. Raiffeisen fond udržitelného rozvoje investuje pouze do cenných papírů emitovaných společnostmi, jež jsou vzhledem k sociálním, ekologickým a etickým kritériím považovány za dlouhodobě udržitelné. Naproti tomu konvenční fond Raiffeisen strategie balancovaná nspecifikuje odvětví, sektor ani region, do kterého jeho investice plynou (Raiffeisenbank a.s., n.d.e, n.d.ch). Vybraný udržitelný fond investuje alespoň 85 % čisté hodnoty aktiv do svého řídicího fondu Raiffeisen-Nachhaltigkeit-Mix, který v portfoliu zaujímá podíl ve výši 97,34 %. Na druhé straně konvenční protějšek

k vybranému udržitelnému fondu řídicím fondem nedisponuje. Rozdíl lze sledovat samozřejmě i v objemu fondu. Dle dat za únor 2024 je objem Raiffeisen fondu udržitelného rozvoje ve výši 3 134,3 milionu Kč. Od vzniku zmíněného udržitelného fondu se hodnota podílového listu zvyšovala v průměru o 2,83 % p.a. a celkem od vzniku fondu tato hodnota vzrostla o 29,38 %. Objem Raiffeisen strategie balancovaná se pohybuje na vyšší úrovni, a to ve výši 3 521,1 milionu Kč. Hodnota podílového listu tohoto konvenčního fondu se průměrně navýšila o 4,55 % p.a. a od vzniku fondu vzrostla o 30,17 % (Raiffeisen investiční společnost, a.s., 2024a, 2024b).

Na základě výše uvedených informací je zřejmé, že vybrané fondy se v mnoha aspektech odlišují, avšak mají i množství shodných charakteristik. Dané rozdíly se pro potenciální investory stávají rozhodujícími indikátory pro výběr daného fondu. Potenciální investory již při prvním pohledu na vybraný udržitelný fond osloví příležitost podporovat dlouhodobě udržitelné společnosti. Nicméně investoři, kteří se při rozhodování zaměřují spíše na výnosnost, by v tomto případě pravděpodobně zvolili konvenční fond. Vzhledem k pomalejšímu růstu hodnoty podílového listu a nižšímu objemu u udržitelného fondu by bylo vhodné tento fond oproti jeho konvenčnímu protějšku zvýhodnit například v oblasti poplatků. Lze doporučit snížení výše poplatku za obhospodařování či výkonnostního poplatku alespoň o jednu desetinu procenta.

4.2 Úvěry spojené s udržitelností v ČR

Úvěry týkající se oblasti udržitelnosti v České republice poskytují především bankovní instituce. Zažádat o tento typ úvěru mohou občané, podnikatelé i firmy. V současné době se nabízí možnost získat úvěr i z Národního plánu obnovy. Avšak tato nabídka je omezena jen na živnostníky a malé a střední podniky z určitých odvětví (Langerová, 2023).

V následujících kapitolách budou postupně představeny vybrané úvěry související s udržitelností, které jsou na českém trhu nabízeny. Jmenovitě se bude jednat o zelený úvěr na bydlení, zelený úvěr na automobil s alternativním pohonem, udržitelný a zelený úvěr pro firmy a úvěr vázaný na cíle udržitelnosti. Pro detailnější představu budou vždy na třech vybraných bankovních institucích specifikovány podmínky jimi nabízených produktů.

Pro tento účel byly vybrány tři banky, které v roce 2023 obdržely již zmíněné ocenění Zodpovědná banka roku. Jedná se tedy o Raiffeisenbank, Komerční banku a ČSOB, jež

se umístila na třetím místě (Čásenský, 2023). Počátky univerzální banky ČSOB působící v České republice sahají až k roku 1964 (ČSOB, a. s., n.d.e). ČSOB se považuje za odpovědnou, uvědomělou a ohleduplnou banku a dlouhodobě vykonává mnoho činností, které berou ohled na udržitelnost a potřeby i zájmy společnosti v ČR (ČSOB, a. s., 2023). Všechny tři výše zmíněné banky také podepsaly Memorandum České bankovní asociace pro udržitelné finance (Česká bankovní asociace, 2021).

Na závěr bude provedeno porovnání vybraného úvěru souvisejícího s udržitelností s jeho konvenčním protějškem. Konkrétně budou porovnávány vybrané hypoteční produkty nabízené bankou.

4.2.1 Zelený úvěr na bydlení

Opatřit si energeticky úsporné bydlení přináší do budoucna významný přínos v podobě nižších nákladů za energie. Nicméně úsporné bydlení v tuzemsku znamená vysokou pořizovací cenu. Z tohoto důvodu jsou na českém trhu nabízeny zelené hypotéky, občas nazývané i jako tzv. eko nebo udržitelné hypotéky. Tyto hypotéky jsou v nabídce tuzemských bank poměrně rozšířené. Zelenou hypotéku si lze sjednat u ČSOB, Komerční banky, České spořitelny, Banky Creditas, ... (Muller, 2023).

Kromě hypotečních úvěrů si lze u některých bank sjednat půjčku na investici do úsporného bydlení. Tuto půjčku lze využít například na tepelné čerpadlo, zateplení domu nebo solární elektrárnu. V souvislosti s nákupem úsporných technologií je vhodné zmínit další variantu financování v podobě státní dotace. Dotace se čerpají z programu Nová zelená úsporám případně z programu Nová zelená úsporám Light, který je směřován na občany s nízkými příjmy. Dotace lze použít například na pořízení tepelného čerpadla nebo na stínící techniku. Při získání dotace se tedy o danou částku sníží potřebná výše úvěru. Úvěry na udržitelné technologie, rekonstrukce nebo udržitelné bydlení má ve své nabídce mnoho bank působících na českém trhu. Konkrétně se jedná o Komerční banku, ČSOB, Českou spořitelnu, Raiffeisenbank, Hello bank! nebo Modrou pyramidu. Názvy půjček a podmínky se samozřejmě u jednotlivých bank odlišují (Srovnejto.cz a.s., n.d.). Následně budou zelené úvěry na bydlení specifikovány na příkladu tří vybraných bank.

Raiffeisenbank

U Raiffeisenbank nese úvěrový produkt pro zajištění energeticky úsporného bydlení název Odpovědná hypotéka. Odpovědná hypotéka slibuje oproti konvenční hypotéce

nižší úrokovou sazbu o 0,10 % p. a. Lze si půjčit až 20 000 000 Kč a úroková sazba se pohybuje již ve výši od 5,59 % p. a. K získání Odpovědné hypotéky je nezbytné splnění tří základních podmínek. Podmínky stanovují, aby žadatel o hypotéku kupoval nebo stavil nemovitost a nemovitost, kterou se chystá z hypotéky financovat byla zároveň zástavou. Třetí podstatnou podmínkou je, aby všechny nemovitosti zahrnuté do zástavy naplňovaly kritéria energetické náročnosti budovy. Sjednání hypotéky je možné již do 3 dnů od doručení podkladů, které lze dodat i elektronicky (Raiffeisenbank a.s., n.d.a).

Komerční banka

Pro podporu úsporného bydlení Komerční banka nabízí Hypotéku na udržitelné bydlení a Půjčku na udržitelné bydlení. Pro získání Hypotéky na udržitelné bydlení je potřebná schůzka na pobočce Komerční banky, případně je možné i sjednání online přes internetové bankovníctví. Úroková sazba se pohybuje ve výši od 5,49 % p. a. a poskytnuto je až 100 % peněžních prostředků potřebných na financování související s bydlením. Nabízená hypotéka obsahuje samozřejmě spoustu výhod. Jednou z výhod je možnost splacení hypotéky až o 25% výši úvěru zdarma, a to každý rok. Dále je například nabízeno bezplatné profesionální poradenství hypotečních poradců a až 30% sleva na pojištění majetku, které zahrnuje i pojištění udržitelných technologií (Komerční banka, a.s., n.d.e).

Půjčka na udržitelné bydlení je půjčkou, kterou Komerční banka nabízí prostřednictvím Modré pyramidy stavební spořitelny a. s. Základní podmínkou pro získání tohoto úvěru je uzavření smlouvy o stavebním spoření. Úroková sazba je ve výši od 5,99 % p. a. s platností pro žadatele v období od 5. 2. 2024 do 31. 3. 2024 a je fixována buď na 5 let nebo po celé časové období trvání úvěru. Lze si půjčit až 2,5 milionu Kč. Půjčku lze splácet 5–25 let, nicméně aby mohl klient využít splatnost nad 20 let, musí si sjednat rizikové životní pojištění. Úvěr může být využit na pořízení fotovoltaické elektrárny a bateriového úložiště, výměnu oken a vnějších dveří, stínící techniku, rekuperační jednotky, kotle na biomasu, ... Je potřeba, aby byla splněna podmínka použití alespoň 50 % z půjčky na financování udržitelného bydlení (Komerční banka, a.s., n.d.ch). Zájem o půjčku na udržitelné technologie neboli půjčku na udržitelné bydlení zaznamenal v roce 2022 v porovnání s rokem 2021 čtyřnásobný nárůst. Komerční banka v roce 2022 poskytla celkem 686 těchto zelených úvěrů a průměrná hodnota na jednu smlouvu se vyšplhala na 314 000 Kč (Komerční banka, a.s., 2023).

ČSOB

ČSOB má ve svém produktovém portfoliu Hypotéku na úsporné bydlení a Půjčku na úsporné bydlení. Hypotéku na úsporné bydlení mohou zákazníci využít pro nemovitosti v energetické třídě A nebo B. Žádost o tento produkt je možné uskutečnit online. Momentálně ČSOB poskytuje tento druh úvěru až ve výši 25 000 000 Kč. Pokud by zákazník získal dotaci z programu Nová zelená úsporám, může provést mimořádnou splátku z této dotace zdarma. ČSOB se snaží zvýšit zájem o tento zelený produkt pomocí slev. První sleva ve výši 30 % se týká pojištění nemovitosti „Náš domov“, jež se vztahuje i na solární panely, tepelné čerpadlo a další technologie. Dále je zahrnuta také 30% sleva na zhotovení energetického štítku. Samozřejmostí je výhodnější úroková sazba, která se k datu 26. 2. 2024 pohybuje ve výši od 5,19 % p. a. (ČSOB, a. s., n.d.c). ČSOB (2023) ve své Zprávě o společenské odpovědnosti a udržitelnosti za rok 2022 uvádí, že Hypotéky na úsporné bydlení se na celkovém počtu nových hypotečních úvěrů podílejí dokonce 20,5 %. Celkově bylo za rok 2022 poskytnuto bankou ČSOB 2 131 těchto hypoték v celkové hodnotě přibližující se k devíti miliardám Kč. Zvýšil se tedy i meziroční zájem a to o 10,4 %.

Půjčka na úsporné bydlení je v současnosti charakterizována zvýhodněnou pevnou úrokovou mírou ve výši 6,8 % p. a. Půjčku lze využít na zelenou střechu, fotovoltaiku, tepelné čerpadlo, zateplení domu, kotel na biomasu, dobíjecí stanice pro elektromobily, solární ohřev vody a další. Úvěr je možné sjednat až do částky 1 500 000 Kč s rozložením splátek až na 12 let. Poměrně velkými výhodami je, že až 20 % úvěru je určeno k jakémukoliv účelu a že za předčasné splacení půjčky nejsou účtovány poplatky (ČSOB, a. s., n.d.d).

4.2.2 Zelený úvěr na automobil s alternativním pohonem

Počet elektromobilů v ČR poměrně rychle roste. Jen za tři čtvrtletí roku 2023 se počet registrovaných elektromobilů zvýšil o cca 49 %. V Česku se postupně zvyšuje i počet plug-in hybridů, ale na druhé straně automobily na vodíkový pohon jsou zatím spíše vzácností (ČTK, 2023). Například u elektromobilů se pořizovací náklady mohou pohybovat až kolem 1 milionu Kč. Při nedostatku vlastních finančních prostředků si lze, stejně jako na automobily se spalovacím motorem, sjednat spotřebitelský úvěr neboli půjčku na auto (Nechanický, n.d.). Nicméně v tomto případě se jedná o zelený úvěr na elektromobil, případně automobil s pohonem plug-in hybrid nebo vodíkovým pohonem.

Úvěr na automobil s alternativním pohonem lze na českém trhu nalézt u mnoha bank. Na následujících řádkách budou blíže specifikovány nabídky těchto úvěrů u Raiffeisenbank, Komerční banky a ČSOB.

Raiffeisenbank

Společnost Raiffeisenbank nabízí různé úvěry na automobily, jejichž poskytovatelem je její dceřiná společnost Raiffeisen – Leasing, s.r.o. Raiffeisen – Leasing, s.r.o. se zaměřuje na financování dopravních prostředků, technologií, zařízení, strojů i nemovitostí. Financování je poskytováno především živnostníkům a podnikům. Avšak co se týče financování automobilů, to je nabízeno i pro klientelu z řad občanů (Raiffeisen – Leasing, s.r.o., n.d.a). Raiffeisen – Leasing, s.r.o. pro podporu elektromobility poskytuje Úvěr na elektromobil s dotací pro firmy. Tento úvěr na elektromobil je určen na financování nových elektromobilů a dobíjecích stanic a stejně tak i získanou dotaci je potřeba použít na jejich pořízení. Dotace je udělována z programu Národní plán obnovy a v rámci úvěru ji není nutné použít jako mimořádnou úvěrovou splátku. Pro klienta jsou zajímavými parametry tohoto úvěru výhodná úroková sazba od 6,99 % p. a. a výše akontace již od 0 %. Mezi další výhody lze zařadit nabízené výhodné pojištění elektromobilu, které se může stát součástí splátek. Nelze opomenout ani bonus pro prvních 25 klientů v podobě 10 000 Kč na nabíjení automobilu s elektrickým pohonem (Raiffeisen – Leasing, s.r.o., n.d.b).

Komerční banka

Komerční banka do své nabídky produktů zahrnuje i úvěry, jejichž poskytovatelem je společnost ESSOX s.r.o. (ESSOX s.r.o., n.d.b). ESSOX s.r.o. je členem finanční skupiny Komerční banky a poskytuje spotřebitelské financování a leasing v rámci nebankovních finančních služeb v ČR. Společnost je vlastněna z více jak poloviny Komerční bankou (ESSOX s.r.o., n.d.a). Tato společnost mimo jiné pomáhá s financováním elektromobilů a automobilů na hybridní pohon a ve spolupráci s Komerční bankou figuruje v nabídce společnosti ESSOX s.r.o. také speciální produkt s názvem Komplexní elektromobilita, který je určen právě pro klienty Komerční banky. Nabídka je platná do konce roku 2024 a v první řadě obsahuje úvěr na výrobu a akumulaci vlastní energie, která umožní například dobíjení elektromobilu. Financování elektromobility je nabízeno v délce 12 až 120 měsíců a správa úvěru neobsahuje žádné poplatky. Garantována je také neměnná výše splátek po celou dobu splácení úvěru. Dále je také klientům poskytnuta konkrétní

nabídka vybraných modelů elektromobilů, na které je možné si úvěr sjednat (ESSOX s.r.o., n.d.b).

ČSOB

Pomocí půjčky na auta s čistou energií od ČSOB lze financovat tzv. eko vozy, mezi které se v tomto případě řadí elektromobily, plug-in hybrid vozy a vodíková vozidla. Tento úvěr v podstatě nabízí téměř stejné parametry jakožto běžná Autopůjčka, jež zmíněná banka poskytuje. Nicméně odlišnost se skrývá ve výši úrokové sazby, která je pro půjčku na eko vozy snížena o 0,20 % p. a. Ve výsledku je tedy půjčka na eko automobily dostupná od úrokové sazby ve výši od 6,19 % p. a. Mezi výhody obou výše zmíněných půjček patří například sjednání a vedení úvěru bez poplatků, možnost rozložení půjčky až do 8 let nebo povinné ručení a havarijní pojištění v balíčku Pojištění na míru od ČSOB Pojišťovny zdarma. Za další výhodu lze také označit, že u půjček není určen maximální limit hodnoty úvěru (ČSOB, a. s., n.d.a). Co se týče konkrétního zájmu o tento úvěrový produkt, nové půjčky na auta s čistou energií vzrostly v roce 2022 na 4,2 % (ČSOB, a. s., 2023).

4.2.3 Udržitelný a zelený úvěr pro firmy

Na českém trhu již není úplnou výjimkou, že banky nabízí možnosti financování spojené s udržitelností i pro podnikatele a firmy (Langerová, 2023). Určitou formu zeleného či udržitelného úvěru nabízí Raiffeisenbank, Komerční banka i ČSOB. Mimo zmíněné banky lze získat úvěr i například od MONETA Money Bank nebo i z již dříve zmíněného Národního plánu obnovy, jenž je nabízen Národní rozvojovou bankou. Podřízený úvěr z Národního plánu obnovy je poskytován živnostníkům a malým a středním firmám. Žadatelé musí působit v určitých oblastech, kterými jsou stavebnictví, zpracovatelský průmysl, výzkum a vývoj, ... Financování je určeno pro podnikatelské projekty napomáhající k zelené transformaci a naplňování klimatických cílů (Langerová, 2023). O podřízený úvěr lze žádat od 15. 9. 2023 až do 30. 6. 2026 a naplánováno je mezi zájemce rozdělit 825 000 000 Kč. Zmíněný úvěr je investičního charakteru a lze ho splácet až 15 let. Výhodnost tohoto úvěru spočívá především v jeho bezúročnosti po dobu podřízenosti. Je dána také minimální výše úvěru ve výši 1 milionu Kč. Maximální výše úvěru je poté omezena na základě procentní výše klimatického koeficientu. Z úvěru lze pořídit dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek například ve formě budov, technického zhodnocení budov nebo strojů a zařízení. Projekt financovaný tímto zeleným úvěrem se

musí týkat některé z definovaných podporovaných aktivit, kterými jsou snížení energetické náročnosti budov, využívání obnovitelných zdrojů energie, modernizace rozvodů elektřiny, ... (Národní rozvojová banka, a.s., 2023). Následně bude specifikována nabídka udržitelných a zelených úvěrů pro firmy od Raiffeisenbank, Komerční banky a ČSOB.

Raiffeisenbank

Pro firmy, jejichž obrat ročně přesahuje 100 milionů Kč, Raiffeisenbank nabízí dva specializované zelené úvěry. První z těchto úvěrů je úvěr určený na pořízení fotovoltaické elektrárny a s ní související technologie s názvem Úvěr na fotovoltaiku. Úvěr lze získat až do výše 100 % dané investice se splatností úvěru rozložitelné až na 15 let. Dalším specifickým zmíněného úvěru je možnost financování v různých měnách, a to konkrétně v korunách, eurech nebo amerických dolarech. Mezi výhody lze poté zařadit možnost státní dotace až v 35% výši ceny daného investičního projektu, poskytované dotační poradenství a případně i technické řešení od partnera Raiffeisenbank (Raiffeisenbank a.s., n.d.i).

Druhým nabízeným úvěrem podporující udržitelnost je Úvěr na úsporu energií. Úvěr na úsporu energií pomáhá s financováním projektu zaměřeného na snížení energetické náročnosti. Daný úvěr je určený například pro účel pořízení nového stroje a technologie, zateplení budov nebo výměnu osvětlení. Čerpat na úvěru lze až 25 milionů Kč, případně lze částku získat i v eurech nebo amerických dolarech, s tím, že úvěrem může firma financovat celkovou hodnotu zvolené investice. Obdobně jako u Úvěru na fotovoltaiku je úvěr možné splácet až 15 let, a také se zde nabízí možnost využití státní dotace. U Úvěru na úsporu energií se může státní dotace vyšplhat až na 65 % hodnoty projektu. Raiffeisenbank dále k tomuto úvěru přidává i bezplatné zpracování základní analýzy přijatelnosti dotace a zároveň firmě vyčíslí, kolik energií a financí bude v rámci zvoleného projektu ušetřeno (Raiffeisenbank a.s., n.d.j).

Komerční banka

V nabídce úvěrových produktů od Komerční banky, která je určena pro střední a velké firmy a instituce, lze nalézt investiční úvěrové produkty související s udržitelností s názvy Zelený úvěr a Investiční úvěr na udržitelné projekty. Zelený úvěr neboli Green Loan Komerční banka nabízí teprve od roku 2022 (Komerční banka, a.s., 2023). Zelený úvěr je poskytován s potenciálně zvýhodněnou úrokovou mírou. Lze ho využít například pro

investice do obnovitelných zdrojů energie, udržitelného nakládání s vodou a odpadními vodami nebo cirkulární ekonomiky. Komerční banka u této nabídky úvěru na svých webových stránkách také zdůrazňuje pozitivní důsledky na reputaci dané společnosti při rozhodnutí se pro využití Zeleného úvěru (Komerční banka, a.s., n.d.c).

Alternativě poté tato banka nabízí Investiční úvěr na udržitelné projekty, který může být, oproti Zelenému úvěru, zaměřen nejen na projekty s environmentálním přínosem, ale též přínosem sociálním či kombinací obojího. Samozřejmě je zde opět nabízena zvýhodněná úroková sazba a investovat lze například do projektů v oblasti vzdělání a zdravotnictví, cirkulární ekonomiky nebo úsporných budov (Komerční banka, a.s., n.d.f). Dle Zprávy o udržitelném podnikání Skupiny Komerční banky za rok 2022 byly za zmíněné období sjednány Investiční úvěry s pozitivním dopadem v environmentální nebo sociální oblasti v hodnotě 16 miliard Kč. Z toho 83 % bylo určeno na projekty upřednostňující environmentální přínosy a zbylých 17 % podporovalo sociální oblasti. Nejčastějším účelem environmentálních projektů bylo vybudování fotovoltaické elektrárny, poté následovaly projekty zaměřené na energetické úspory a další účely. V rámci sociálních projektů patřila mezi nejčastější účely výstavba nebo rekonstrukce nemocnic a zdravotnických zařízení. Celkově investiční úvěry zohledňující ESG tvořily 38,7 % celkově poskytnutých firemních investičních úvěrů (Komerční banka, a.s., 2023).

ČSOB

Banka ČSOB nabízí v rámci svého programu ČSOB Sustainable Finance Program zvýhodněné financování pro udržitelné projekty. Zvýhodněné financování je určeno firmám, které uskutečňují udržitelné investice v rámci svého podnikání a jejichž podnikatelská činnost je realizována na území ČR. Požádat o úvěr může firma bez ohledu na svoji velikost či obor činnosti, avšak hodnota úvěru musí být alespoň ve výši 5 milionů Kč. Samozřejmostí tohoto typu financování je nabídka zvýhodněné úrokové sazby a možnost kombinace tohoto úvěru s dalšími programy. Další požadavek se skrývá v délce úvěru, která nesmí přesáhnout ekonomickou a technickou životnost daného projektu. Získané finanční prostředky lze použít například na investice do výroby obnovitelné energie, ekologické dopravy, výroby nízkouhlíkových technologií, zemědělství, biohospodářství nebo odpadních vod (ČSOB, a. s., n.d.f). Pro upřesnění zájmu o udržitelné financování pro firmy od banky ČSOB, lze podotknout, že v roce 2022 bylo poskytnuto 13,5 miliardy Kč na úvěry, které se zaměřovaly na podporu k přechodu

na nízkouhlíkovou ekonomiku. Avšak plně Taxonomii EU vyhovovala jen část úvěrů v hodnotě 0,9 miliard Kč (ČSOB, a. s., 2023).

4.2.4 Úvěr vázaný na cíle udržitelnosti

Úvěr vázaný na cíle udržitelnosti není v současné době v Česku zatím příliš rozšířený a z vybraných bank jej nabízí pouze Komerční banka.

Komerční banka

V roce 2022 Komerční banka rozšířila svoji nabídku produktů v oblasti udržitelného financování o Úvěr vázaný na cíle udržitelnosti (Komerční banka, a.s., 2023). Úvěr vázaný na cíle udržitelnosti je bankou nabízen společně s výpomocí s nastavením udržitelných cílů, a to prostřednictvím odborníků Komerční banky. Zmíněný úvěr je zařazen do sekce provozního financování a při splnění nastavených firemních cílů udržitelnosti podnik obdrží nižší úrokovou sazbu. Mezi potenciálně vhodné udržitelné cíle lze zařadit snížení uhlíkové stopy, získání certifikace ve sféře bezpečnosti práce, redukce odpadů, ... (Komerční banka, a.s., n.d.i). První společností, která využila Úvěr vázaný na cíle udržitelnosti od Komerční banky byla společnost Eurowag v roce 2023. Konkrétní udržitelné cíle, které si Eurowag s pomocí Komerční banky nastavila byly nižší emise skleníkových plynů a vyšší zastoupení žen ve vedení společnosti (Redakce, Newsgate.cz, 2023).

4.2.5 Porovnání vybraného udržitelného úvěru s konvenčním úvěrem

Banky pro udržitelné úvěry nabízejí většinou odlišné podmínky oproti konvenčním úvěrům, avšak v mnoha oblastech se též jejich podmínky shodují. ČSOB v rámci zelených úvěrů na bydlení nabízí, jak již bylo dříve řečeno, například Hypotéku na úsporné bydlení. Úvěrový produkt s názvem Hypotéka lze považovat za konvenční protějšek ke zmíněné zelené hypotéce. Hypotéka na úsporné bydlení se od Hypotéky liší zejména v tom, že danou zelenou hypotéku lze čerpat pouze na nemovitosti v energetické třídě A či B. Zásadní předností vybrané zelené hypotéky je její zvýhodněná úroková sazba. Hypotéka na úsporné bydlení poskytuje v porovnání s Hypotékou o 0,2procentního bodu nižší úrokovou míru. Tab. 4 reprezentuje podstatné náležitosti názorných příkladů uváděných na webových stránkách banky ČSOB. Tabulka porovnává parametry vybraných hypoték. V obou případech je nastavena stejná celková výše úvěru a doba jejího trvání. Lze z tabulky vyzorovat již zmíněnou výhodnější úrokovou sazbu

pro Hypotéku na úsporné bydlení, která v konečném výsledku vytváří rozdíly mezi měsíčními splátkami jednotlivých hypoték a zároveň i odlišnost v celkové částce zaplacené klientem. Ve výsledném efektu by tedy klient s konvenční hypotékou zaplatil o více než 150 000 Kč vyšší částku než klient splácející udržitelnou hypotéku (ČSOB, a. s., n.d.b, n.d.c).

Tab. 4: Hypotéka na úsporné bydlení vs. Hypotéka

Parametry	Hypotéka na úsporné bydlení	Hypotéka
Celková výše úvěru	3 350 000 Kč	3 350 000 Kč
Doba trvání úvěru	30 let	30 let
Pevná výpůjční úroková sazba	5,39 %	5,59 %
Fixace	3 roky	3 roky
Měsíční splátka	18 791 Kč	19 211 Kč
Celková částka zaplacená klientem	7 230 883 Kč	7 390 592 Kč

Zdroj: ČSOB, a. s. (n.d.b, n.d.c), zpracováno autorkou

Hypotéka na úsporné bydlení obsahuje také oproti konvenční hypotéce výhody navíc v podobě slev, a to například na pojištění nemovitosti. Na oba typy hypoték si lze podat žádost online a následné poskytnutí úvěru je zdarma (ČSOB, a. s., n.d.b, n.d.c).

4.3 Zhodnocení nabídek udržitelných finančních nástrojů

Přestože jsou finanční nástroje související s udržitelností na českém trhu stále spíše novými možnostmi financování, jsou již zařazeny do produktových nabídek mnoha společností působících v ČR a zároveň jsou i čím dál častěji českými subjekty využívány. Nejdříve bude zhodnocena situace na trhu s cennými papíry spojenými s udržitelností v ČR. Obdobně bude poté zhodnocení realizováno pro oblast úvěrů spojených s udržitelností, které jsou nabízené na českém trhu.

4.3.1 Zhodnocení nabízených cenných papírů spojených s udržitelností

Cenné papíry spojené s udržitelností se na českém trhu vyskytují ve formě akcií i dluhopisů. Lze zde vyjmenovat mnoho akciových společností, jejichž akcie lze

považovat za udržitelné. Pro rozpoznání těchto udržitelných společností slouží například výsledky ze srovnání českých společností dle ESG. České podniky, které se chtějí v oblasti udržitelnosti a ESG posunout na vyšší úroveň, mohou využívat služeb poradenských společností, jež mají udržitelnost a ESG ve své kompetenci. Lze tedy uvést, že současný trend udržitelného podnikání představuje pro poradenské a jiné finanční společnosti novou příležitost pro rozšíření jejich portfolia nabízených služeb.

Prozatím spíše menší množství českých společností využívá finanční nástroje v podobě dluhopisů souvisejících s udržitelností. Zpočátku byly na českém trhu uskutečňovány především emise zelených dluhopisů, avšak v posledních letech byly taktéž zaznamenány emise udržitelných dluhopisů. V budoucnu lze očekávat zvýšení emisí dluhopisů napomáhajících k udržitelnosti, a to zejména i díky společnostem působících v poradenské a finanční oblasti. A to z důvodu, že společnosti zabývající se poradenskou činností začínají své portfolio služeb obohacovat o služby spojené s emisí zelených, sociálních nebo udržitelných dluhopisů a případně také s emisí dluhopisů vázaných na cíle udržitelnosti. Často se tyto společnosti zaměřují zejména na emise zelených dluhopisů, a proto by bylo vhodné, aby do své činnosti zařadily ještě alespoň i výpomoc s emisí udržitelných dluhopisů.

Důležitým tématem v souvislosti s udržitelnými akciemi a dluhopisy souvisejícími s udržitelností je odpovědné investování, které obsahuje investování do těchto investičních variant. Podstatná část českých investorů bere ohled na udržitelnost investice. Na českém trhu je odpovědné investování realizovatelné prostřednictvím specializovaných společností z řad investičních společností, bank nebo pojišťoven. Vyskytuje se zde několik online investičních platforem, z nichž odpovědné investování nabízí například Portu a Fondie. Obě tyto platformy se přitom konkrétně specializují na investování typu SRI. Při porovnání vybraných bank Raiffeisenbank a Komerční banky, lze zpozorovat výraznou odlišnost v nabízeném odpovědném investování. Raiffeisenbank nabízí investování do udržitelných fondů dle postoje k riziku a výnosu konkrétního investora. Na druhé straně Komerční banka nabízí výběr udržitelných fondů na základě preferencí a zájmu o určité téma daného investora. U Komerční banky je tedy možnost volby tématu udržitelné investice, což ve výsledku může vytvářet vyšší atraktivitu nabízených fondů a lepší srozumitelnost účelu investice. Zajímavou formu odpovědného investování nabízejí v ČR i některé pojišťovny, které kombinují produkt životního pojištění s investováním do udržitelných fondů. Mezi české pojišťovny, které nabízejí

zmíněnou variantu investičního životního pojištění se řadí například Kooperativa a Generali Česká pojišťovna. Obě tyto pojišťovny umožňují investování do světle zelených fondů. Kooperativa navíc poskytuje i možnost investovat do tmavě zeleného fondu. Celkově je nabídka udržitelných fondů těchto pojišťoven oproti nabídce bank či investičních platforem značně omezena. Přesto se může stát pro klienty s investičním životním pojištěním vhodnou variantou.

4.3.2 Zhodnocení nabízených úvěrů spojených s udržitelností

V oblasti úvěrů spojených s udržitelností jsou prostřednictvím bank nabízeny především zelené úvěry na bydlení v podobě spotřebitelských půjček a hypoték, zelené úvěry na automobily s alternativním pohonem, udržitelné nebo případně zelené úvěry pro firmy a úvěry vázané na cíle udržitelnosti. Obecně se tyto varianty úvěrů odlišují od jejich konvenčních protějšků především ve výhodnější úrokové sazbě. Nicméně tento rozdíl je většinou vyčíslen jen v řádu desetin procent, nejedná se tedy pravděpodobně o hlavní motivační faktor pro volbu udržitelných řešení. Motivace může být tedy spíše skryta v přínosech získaných v rámci dlouhodobého horizontu ve smyslu například získané úspory energií, která ušetří klientovy výdaje. Významným motivátorem může být dále v této oblasti samotný „dobrý pocit“ z jednání v souladu s udržitelností a společenskou odpovědností nebo i zvýšení klientovy reputace. Zelené úvěry na automobily s alternativním pohonem sice mohou zahrnovat automobily plug-in hybrid či automobily na elektrický či vodíkový pohon, nicméně v současné době převládají nabídky úvěrů podporující především elektromobilitu. Udržitelné a zelené úvěry pro firmy jsou nabízeny v různých podobách. Tyto úvěry bývají určeny buď na jeden konkrétní účel, kdy se může jednat například o pořízení fotovoltaické elektrárny, nebo pokrývají celou řadu udržitelných investičních příležitostí. Z výše zmíněných typů udržitelného úvěrového financování se v současné době lze nejméně setkat s úvěrem vázaným na cíle udržitelnosti.

Při porovnání nabídek udržitelného úvěrového financování vybraných bank lze uvést, že Komerční banka poskytuje nejrozšířenější nabídku těchto produktů, a to z důvodu, že oproti zbývajícím dvěma vybraným bankám nabízí jako jediná i úvěr vázaný na cíle udržitelnosti. Kromě toho se Komerční banka odlišuje i v nabídce udržitelného investičního financování pro firmy. Tato společnost totiž na rozdíl od Raiffeisenbank a ČSOB, které se v rámci udržitelného financování zaměřují na environmentální přínosy,

do své nabídky zahrnuje i financování sociálních projektů. Komerční banka v tomto směru nabývá jisté konkurenční výhody oproti Raiffeisenbank a ČSOB. A proto by bylo vhodné, aby tyto banky rozšířily svou nabídku o úvěr vázaný na cíle udržitelnosti a přidaly i možnost financování sociálních projektů, a to i v kombinaci s environmentální oblastí v co nejkratším časovém horizontu. Raiffeisenbank poté zaostává za Komerční bankou a ČSOB i v oblasti zelených úvěrů na bydlení, protože nabízí pouze zelenou hypotéku, ale nikoli spotřebitelskou půjčku na udržitelné bydlení. Jak již bylo řečeno v oblasti zelených úvěrů na automobily s alternativním pohonem je propagována zejména elektromobilita. Na elektromobilitu jsou zaměřeny i vybrané banky s výjimkou ČSOB, která kromě elektromobilů vyzdvihuje výhodné financování i pro plug-in hybridy a vodíkové automobily.

4.4 Návrh doporučení pro udržitelné finanční nástroje v ČR

Na základě vytvořeného přehledu udržitelných finančních nástrojů nabízených na českém trhu lze navrhnout několik možných doporučení. Při provádění analýzy za účelem vytvoření daného přehledu autorka zaznamenala nízký výskyt prvků modrého financování. Aspekty modrého financování se na českém trhu vyskytují jakožto součást zelených finančních nástrojů například v podobě možnosti využití zelených úvěrů či dluhopisů k financování vodohospodářství. Případně lze modré finance podpořit například prostřednictvím odpovědného investování do fondu s tématem vodních zdrojů. Avšak samotná nabídka modrých dluhopisů či modrých úvěrů nebyla v rámci provedené analýzy shledána. Autorka vzhledem ke zmíněné skutečnosti doporučuje rozšíření nabídky udržitelných finančních nástrojů o nabídku modrých dluhopisů a úvěrů. Modré dluhopisy by mohly být emitovány nejenom prostřednictvím podniků, ale také ve formě komunálních dluhopisů. Municipality by tak mohly řešit problémy spojené s vodními ekosystémy v ČR. Modré úvěry by mohly být nabízeny finančními institucemi ve smyslu jednotlivých úvěrových produktů pro organizace veřejného i soukromého sektoru a municipality. Zmíněné úvěry by oproti běžným úvěrům poskytovaly různá zvýhodnění v podobě nižší úrokové míry a slev na související produkty a služby. Důraz na rozšíření nabídky modrého financování by se mohl stát výrazným faktorem, který by mohl pomoci zlepšit situaci s vodou v české krajině.

Další doporučení se týká zvýšení informovanosti občanů v problematice udržitelných finančních nástrojů. Za tímto účelem autorka navrhuje zařazení problematiky

udržitelných finančních nástrojů do učebních osnov ekonomických předmětů vyučovaných na středních, vysokých i vyšších odborných školách. Dále také doporučuje zavedení informační povinnosti pro finanční poradce a zprostředkovatele. Finanční poradci a zprostředkovatelé by v tomto ohledu měli povinnost klienta informovat o možnosti využití udržitelných finančních nástrojů.

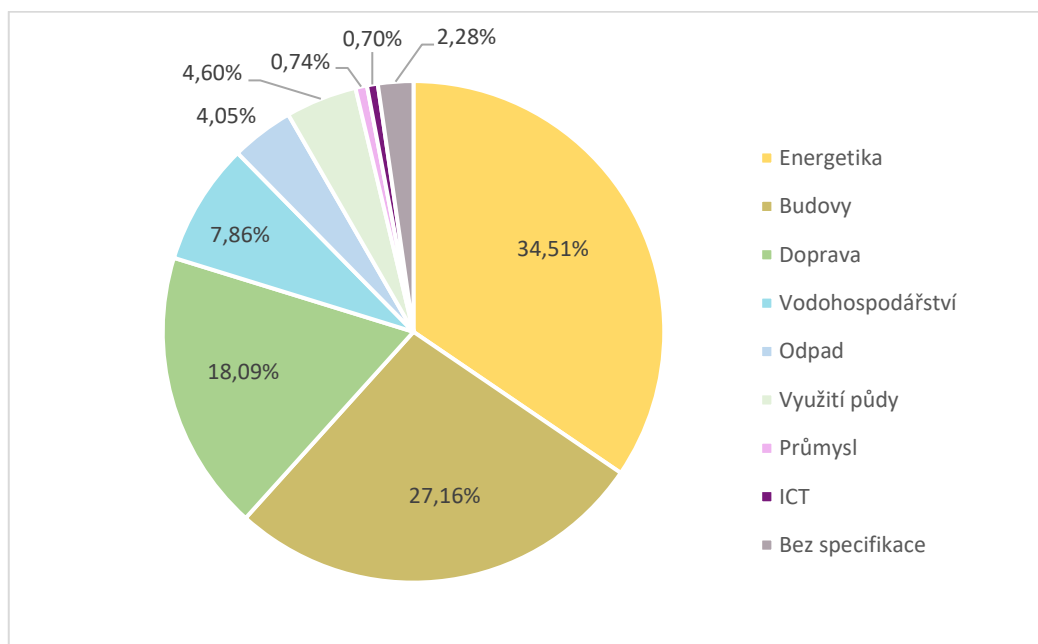
5 Komparace zeleného dluhopisu s konvenčním dluhopisem

Finanční nástroj v podobě dluhopisu je v České republice často využíván k různým účelům financování. Dluhopisy jsou emitovány širokým okruhem subjektů, od korporací po municipality a stát. Lze je použít pro krátkodobý i dlouhodobý horizont a jejich nákup lze uskutečnit například prostřednictvím dluhopisových fondů (MONETA Money Bank, n.d.). Dluhopisy lze členit dle různých kritérií do několika kategorií. Jednou z kategorií dluhopisů jsou tematické dluhopisy, kam lze zařadit mimo jiné zelené a jiné udržitelné dluhopisy. Zelené dluhopisy jsou poměrně novým druhem dluhových cenných papírů, který se již dostal i na český trh (Redakce, Finance.cz, 2021). Mezi zelenými dluhopisy a jejich konvenčními protějšky, tedy tradičními dluhopisy, lze nalézt několik odlišností. V následujících kapitolách budou vystihnuty stěžejní rozdíly mezi těmito cennými papíry. Konkrétně budou rozdíly specifikovány v oblasti účelu investice, historie, hodnocení projektů a transparentnosti, procesu vzniku a vydávání dluhopisů, zdanění, trhu s dluhopisy a výnosnosti.

5.1 Účel investice

Dluhopisy se používají jako zdroj financování pro různé projekty a aktivity (MONETA Money Bank, a.s., n.d.). U tradičních dluhopisů není přímo určeno, jaký typ aktivit je možné financovat. Naopak u zelených dluhopisů je jasně stanoveno využití výnosů (Bhatia, 2023). Zelené dluhopisy lze zařadit mezi tematické dluhové cenné papíry. Účelem investování u těchto dluhopisů je financování a podpora projektů zlepšujících úroveň životního prostředí (Redakce, Finance.cz, 2021). Tato odlišnost přináší mnoho výhod. Skutečnost, že investicí do zelených dluhopisů je ochraňováno životní prostředí láká investory preferující udržitelné investice. Další výhodou při emisi zelených dluhopisů namísto tradičních dluhopisů je také zvýšení reputace emitenta (Bhatia, 2023). Finance získané emisí zelených dluhopisů od roku 2014 do roku 2022 byly využity například na energetiku, vodohospodářství nebo odpad. Konkrétní procentuální využití ukazuje obr. 7. Z grafu lze vyčíst, že nejvíce byla financována energetika a budovy (Climate Bonds Initiative, 2023).

Obr. 7: Využití peněžních prostředků ze zelených dluhopisů

Zdroj: Climate Bonds Initiative (2023), zpracováno autorkou

5.2 Historie

Počátky dluhových cenných papírů se datují již k období cca 300 let před naším letopočtem. První rozmach využívání dluhopisů se uskutečnil ve středověku, kdy dluhopisy často sloužily pro financování válek. Nicméně největší rozmach je spojován až s rozvojem tržní ekonomiky (Centrum Dluhopisů s.r.o., n.d.). Při zaměření se na české dluhopisy lze jejich rozvoj zpozorovat od konce 19. století (Dočekal, 2021). Z výše zmíněného náznaku historie tradičních dluhopisů je zřejmá jejich poměrně dlouhá existence. Právě dlouhou historií se tradiční dluhopisy liší od zelených dluhopisů. Zelené dluhopisy začaly vznikat až od roku 2007, kdy byly učiněny jejich první emise rozvojovými bankami. Emitujícími rozvojovými bankami byly například Evropská investiční banka a Světová banka. O šest let později, tedy v roce 2013, začaly zelené dluhopisy vydávat i jiné korporace a jejich množství se začalo prudce navyšovat (Redakce, Finance.cz, 2021). Jak již bylo výše zmíněno, v ČR se první emise zelených dluhopisů uskutečnily až kolem roku 2019.

5.3 Hodnocení projektů a transparentnost

Projekty, které mají být financovány prostřednictvím zelených dluhopisů jsou hodnoceny dle striktních kritérií. A to z důvodu, aby byly zajištěné dané environmentální standardy

a kritéria. Zmíněný proces hodnocení není u tradičních dluhopisů využíván (Bhatia, 2023).

Na rozdíl od konvenčních dluhopisů zaujímá transparentnost u zelených dluhopisů výsadní postavení. Transparentnost zelených dluhopisů spočívá v povinnosti emitentů poctivě zveřejňovat detailní informace o využívání výnosů a environmentálních přínosech, kterých bylo dosaženo. Dále je v souvislosti s transparentností podstatné hodnocení dopadů financovaných aktivit (Bhatia, 2023).

5.4 Proces vzniku a vydávání dluhopisů

Obecně proces vydávání dluhopisů začíná rozhodnutím statutárního orgánu emitenta o emisi dluhopisů. Dále je potřeba připravit emisní podmínky, kupní či upisovací smlouvy, vzorový dluhopis a také evidenci investorů. V případě, že nabídka dluhopisů má vyšší hodnotu než 1 milion EUR je nutností schválení prospektu dluhopisů od České národní banky. Další krok zahrnuje spuštění nabídky dluhopisů, a poté následuje proces nákupů dluhopisů a odevzdání dluhopisů daným investorům. Nakonec jsou průběžně realizovány platby kuponů z dluhopisů a úplná úhrada dluhopisů investorům (SCHEJBAL&PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář, 2023).

U zelených dluhopisů je potřeba učinit při jejich emisi kromě výše zmíněných kroků ještě další specifické procesy. Při rozhodnutí se pro emisi zeleného dluhopisu jsou jedněmi z prvních zásadních činností vypracování záměru, emisních podmínek a účelu emise zelených dluhopisů. Konkrétně musí být ve výsledném dokumentu specifikováno využití peněžních prostředků získaných ze zelených dluhopisů. Zároveň je třeba uvést dopady financovaných projektů. Následuje nezávislé posouzení externistou. Externí společnost hodnotí a ověřuje záměr a účel zeleného dluhopisu a určí, zda může být dluhopis označován za zelený. Nedílnou součástí se při emisi zelených dluhopisů stává i shánění investorů. Tento krok zahrnuje schůzky s potenciálními investory, kteří se budou zajímat například o konkrétní dopady financovaných činností. Načež již může následovat emise na trhu a prodej těchto zelených cenných papírů. Výrazným rozdílem oproti konvenčním dluhopisům se v tomto případě stává reporting. Emitentům zelených dluhopisů je doporučováno detailně shrnout všechny důležité informace týkající se financování daných aktivit prostřednictvím dluhopisů, hodnotu investic alokovaných do projektů a případné jejich budoucí dopady na životní prostředí i společnost (Frank Bold Advisory, 2023).

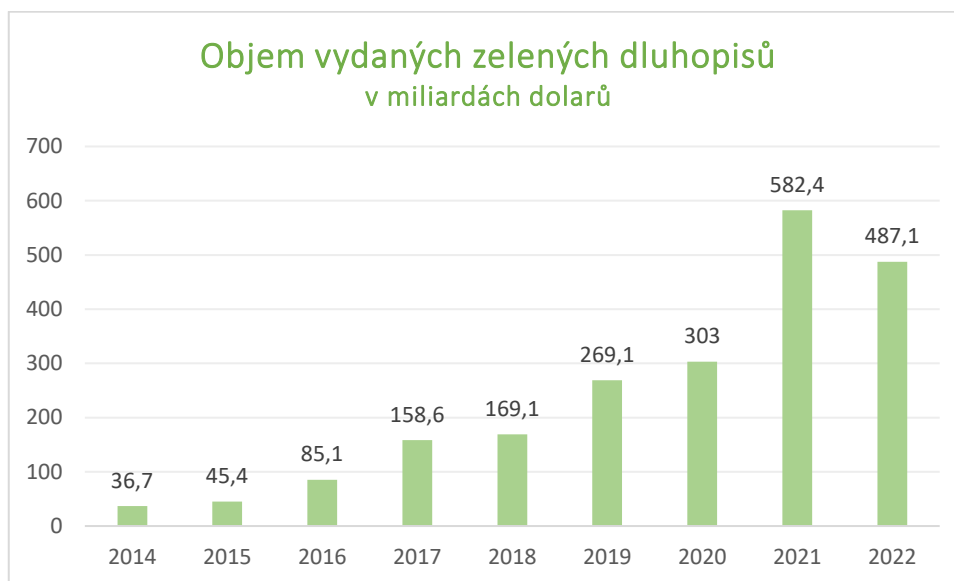
5.5 Zdanění

Dluhopisy vydané emitentem sídlícím v České republice jsou zdaněny právě tímto emitentem. Povinností zmíněného emitenta je tedy odvést daň z úroků z vydaného dluhopisu, a to ještě dříve, než jsou vyplaceny. Investor má povinnost zdanit úroky jen v případě, že má emitent daného dluhopisu sídlo v zahraničí (MONETA Money Bank, n.d.). Narozdíl od tradičních dluhopisů jsou zelené dluhopisy osvobozeny od daně. Z čehož vyplývá, že jsou v tomto ohledu pro emitenta levnější variantou. Samozřejmě se zde skrývá i výhoda pro investora, který může vzhledem k této skutečnosti obdržet atraktivnější výnos (Hardyn, 2023).

5.6 Trh s dluhopisy

Přestože má trh se zelenými dluhopisy rostoucí tendenci, v porovnání s trhem tradičních dluhopisů je stále menší (Bhatia, 2023). Pravdivost tvrzení, že trh se zelenými dluhopisy zaujímá rostoucí trend dokazuje mimo jiné i obr. 8. Obr. 8 představuje objem vydaných zelených dluhopisů mezi lety 2014 a 2022. Hodnoty jsou vyčísleny v miliardách dolarů. Zatímco v roce 2014 dosahovala výše vydaných zelených dluhopisů „pouhých“ 36,7 miliard dolarů, v roce 2022 činil objem emitovaných zelených dluhopisů již 487,1 miliard dolarů (Statista Research Department, 2023). Jedním z hlavních faktorů, které se podílejí na růstu množství zelených dluhopisů je poptávka investorů (Bhatia, 2023). Poptávka po zelených dluhopisech převyšuje jejich nabídku. Tento fakt přináší důsledky v podobě vysokých cen pro investice a zároveň nízkých výnosových procentech (Hardyn, 2023).

Obr. 8: Objem vydaných zelených dluhopisů v letech 2014-2022

Zdroj: Statista Research Department (2023), zpracováno autorkou

Na trhu s dluhopisy figuruje jak veřejný, tak i soukromý sektor. Ať už se jedná o konvenční dluhopisy nebo zelené dluhopisy, jejich emitentem může být stát, municipalita i podnik. Při zaměření se na Českou republiku lze podotknout, že u českých konvenčních dluhopisů je běžná jejich státní, municipální i podniková varianta. Státní dluhopisy v ČR lze označit za oblíbený investiční prostředek a zároveň i bezpečnou investici (MONETA Money Bank, n.d.). Nicméně státní zelené dluhopisy jsou právě tím cenným papírem, který v Česku v současné době chybí. Česká republika zatím emisi státních zelených dluhopisů neuskutečnila, čímž se liší od svých dvou sousedních států Německa a Polska, kteří již tento udržitelný finanční nástroj využily (Redakce, Finance.cz, 2021). Naproti tomu, dle dříve zmíněných informací o dluhopisech spojených s udržitelností v ČR, lze konstatovat, že některé české společnosti již podnikové zelené dluhopisy pro své financování použily.

5.7 Výnosnost

Jedním z charakteristických rysů dluhopisů je předem určený finanční výnos (Hardyn, 2023). Výše výnosu zeleného dluhopisu se v mnoha situacích podobá výnosu z tradičního dluhopisu (Bhatia, 2023). Nicméně z již výše zmíněných poznatků o poptávce zelených dluhopisů a zdanění, lze uvést, že výnos je pozitivně ovlivňován osvobozením od daně. Naopak negativně je ovlivňován nerovnováhou mezi poptávkou a nabídkou na trhu zelených dluhopisů, kde poptávka zastává převyšující charakter (Hardyn, 2023). Na

základě některých provedených analýz lze tvrdit, že zelené dluhopisy mohou oproti tradičním dluhopisům přinášet vyšší výnosy. Při porovnání indexů Bloomberg Barclays MSCI Global Green Bond Index a Bloomberg Barclays Global Aggregate Index měřených mezi lety 2016 a 2021 bylo zjištěno, že celková výkonnost zelených dluhopisů byla o pět procentních bodů vyšší než celková výkonnost tradičních dluhopisů. Obr. 9 zobrazuje výnosnost zelených a tradičních dluhopisů v období od 7. 6. 2016 do 28. 7. 2021. Výkonnost je vyjádřena procentuálně. Do indexu zelených dluhopisů bylo zařazeno přibližně 730 ks s objemem 720 miliard dolarů, které naplňují daná ESG kritéria. Druhý index poté obsahoval 27 240 běžných dluhopisů, jejichž celkový objem činil téměř 69 bilionů dolarů (Zatloukal, 2021).

Obr. 9: Porovnání výnosnosti zelených dluhopisů s tradičními dluhopisy

Zdroj: Zatloukal (2021), zpracováno autorkou

5.8 Shrnutí rozdílů

Při komparaci zeleného dluhopisu s jeho konvenčním protějškem lze uvést několik rozdílů v rámci sedmi stěžejních oblastí. Těmito oblastmi jsou účel investice, historie, hodnocení projektu a transparentnost, proces vzniku a vydávání dluhopisů, zdanění, situace na trhu s dluhopisy a výnosnost. Za nejpodstatnější rozdíl lze považovat odlišný účel investice. Účel investování je u zeleného dluhopisu jasně definovaný, a právě v tom se skrývají výhody v podobě zvýšení reputace emitenta nebo zvýšení přitažlivosti cenného papíru pro určitý okruh investorů. Rozdílnou délku existence srovnávaných dluhopisů lze označit za další faktor způsobující odlišnosti těchto cenných papírů. Značný

rozdíl v historii přispívá například k nižší informovanosti o zelených dluhopisech. Zelené dluhopisy mohou jistě v mnoha případech zastávat roli lepší alternativy k tradičním dluhopisům. Značná výhoda zelených dluhopisů v porovnání s tradičními dluhopisy spočívá v možné vyšší výnosnosti nebo osvobození od daňové povinnosti. Tyto výhody se mohou sice pro mnoho emitentů a investorů stát potenciálními motivátory, přesto za hlavní motivační faktor by bylo vhodné spíše považovat potenciál zelených dluhopisů ve formě zlepšení stavu životního prostředí a zmírnění změny klimatu. Samozřejmě zde nalézt i nevýhody, které se skrývají například v delším procesu vzniku zeleného dluhopisu nebo vyšších nárocích na transparentnost a hodnocení financovaných projektů. Nicméně rostoucí oblíbenost zelených dluhopisů nasvědčuje faktu, že emitenti i investoři se při svém rozhodování zabývají spíše pozitivní stránkou. Na rozdíl od tradičních dluhopisů jsou zelené dluhopisy v ČR vydávány v poměrně malé míře, a to především v jejich korporátní variantě. V tomto směru by tedy bylo vhodné začít emitovat i zelené státní dluhopisy, které by mohly podpořit nejen udržitelný rozvoj české ekonomiky, ale zároveň by mohly zvýšit povědomí občanů a firem o tomto specifickém finančním nástroji.

Závěr

Udržitelné finance jsou rozvíjející se oblastí, která hraje důležitou roli při zmírňování změny klimatu a dosahování udržitelného rozvoje jednotlivých států. Tento specifický typ financování lze rozdělit na další dvě kategorie, kterými jsou sociální a zelené finance. Kategorie zelených financí v sobě skrývá ještě klimatické a modré finance.

V rámci Evropské unie je stanovena rozsáhlá legislativa týkající se tématu udržitelných financí. Daná legislativa je postupně aktualizována a rozšiřována o další právní předpisy. Jedním z těchto předpisů je například Taxonomie EU, která slouží k identifikaci udržitelných ekonomických aktivit. V bakalářské práci byla zmíněná i problematika odpovědného investování, která je mezi investory poměrně oblíbenou možností zhodnocení finančních prostředků. Významný vliv na problematiku udržitelného financování mají mimo jiné finanční instituce, především v podobě bank a pojišťoven.

Udržitelné formy financování se postupně stávají součástí i české ekonomiky. V České republice je ve spojitosti s udržitelným financováním nabízeno několik udržitelných finančních nástrojů, kterými jsou zelené hypotéky, zelené či udržitelné úvěry pro firmy, udržitelné dluhopisy, zelené dluhopisy, ... Na českém trhu je také umožněno odpovědné investování prostřednictvím různých finančních institucí.

V rámci bakalářské práce byly představeny konkrétní udržitelné akciové společnosti, emitenti udržitelných a zelených dluhopisů a společnosti poskytující poradenství pro udržitelné podnikání. V souvislosti s cennými papíry spojenými s udržitelností byly uvedeny možnosti odpovědného investování na příkladu vybraných investičních platforem, bank a pojišťoven. Následně byla řešena nabídka úvěrů spojených s udržitelností. Obdobně jako u udržitelných cenných papírů byla i u udržitelných úvěrů specifikována jejich konkrétní nabídka prostřednictvím vybraných bank. Pro vystižení rozdílů byly vybrány příklady udržitelných a konvenčních finančních nástrojů, jež byly mezi sebou porovnány. Proběhlo také zhodnocení nabídky udržitelných finančních nástrojů v ČR a formulována doporučení pro tuto oblast. Na základě zjištěných informací bylo doporučeno rozšíření nabídky udržitelných finančních nástrojů o modré dluhopisy a modré úvěry. Další doporučení se týkalo zvýšení informovanosti občanů prostřednictvím školských zařízení a činnosti finančních poradců a zprostředkovatelů.

Nakonec byla v bakalářské práci provedena komparace zeleného a konvenčního dluhopisu. Byly vyzdvihnuty nejzásadnější rozdíly mezi těmito dluhovými cennými papíry a zdůrazněna absence státních zelených dluhopisů v ČR.

Seznam použitých zdrojů

- Berger, N. (2023). *Sorting out subsidies: navigating fiscal reform for economic, social and environmental transformation*. Odi. <https://odi.org/en/events/sorting-out-subsidies-navigating-fiscal-reform/>
- Bhatia, H. (2023). *Green Bonds vs Traditional Bonds: Understanding Key Differences*. Sustvest. <https://blog.sustvest.com/green-bonds-vs-traditional-bonds/>
- Bruner, T. (2022). Udržitelné finance aneb jak zelená tsunami postihne pojišťovny. *Pojistný obzor*. 22(3), 15–18. <https://pojistnyobzor.cz/uploads/1672695076.pdf>
- Centrum Dluhopisů s.r.o. (n.d.). *První zmínky o dluhopisech*. Dluhopisy.cz. <https://dluhopisy.cz/clanek-prvni-zminky-o-dluhopisech>
- Climate Bonds Initiative (2023). *Use of Proceeds: Top 3 remains but smaller categories gain some share*. <https://www.climatebonds.net/market/data/>
- Čásenský, R. (2023). *Bankou roku 2023 je Komerční banka, pojišťovná vládla Kooperativa*. Reportér Magazín, s. r. o. <https://reportermagazin.cz/71180/bankou-roku-2023-je-komercni-banka-pojistovnam-vladla-kooperativa/>
- Česká bankovní asociace (2021). *Podpis memoranda pro udržitelné finance*. <https://cbaonline.cz/ceske-banky-podepsaly-memorandum>
- Česká spořitelna, a.s. (2023). *Chcete přispět k zelenější planetě, a k tomu něco vydělat? Zkuste odpovědně investice*. Dostupné 10. 10. 2023 z <https://financnezdravejsi.csas.cz/cs/resimbudoucnost/chcete-prispet-k-zelenejsi-planete-a-k-tomu-neco-vydelat-zkuste-odpovedne-investice>
- Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group (n.d.). *Investiční životní pojištění*. <https://www.cpp.cz/zivotni-a-urazove-pojisteni/investicni-zivotni-pojisteni>
- ČSOB, a. s. (2023). *Výroční zpráva o společenské odpovědnosti a udržitelnosti 2022*. <https://www.csob.cz/documents/10710/619935/csob-csr-2022-cz.pdf>
- ČSOB, a. s. (n.d.a) *Autopůjčka*. Dostupné 28. 1. 2024 z https://www.csob.cz/lide/pujcky/autopujcka?ic1=CSOB-PWP~autopujcka__prod-dlazdice-03092020~dlazdice_produk
- ČSOB, a. s. (n.d.b). *Hypotéka*. Dostupné 19. 3. 2024 z <https://www.csob.cz/lide/bydleni/hypoteka>
- ČSOB, a. s. (n.d.c) *Hypotéka na úsporné bydlení*. Dostupné 26. 2. 2024 z <https://www.csob.cz/lide/bydleni/na-usporne-bydleni>
- ČSOB, a. s. (n.d.d) *Půjčka na úsporné bydlení*. Dostupné 26. 2. 2024 z <https://www.csob.cz/lide/pujcky/pujcka-na-usporne-bydleni>
- ČSOB, a. s. (n.d.e) *O ČSOB a skupině*. Dostupné 28. 1. 2024 z <https://www.csob.cz/csob/o-csob-a-skupine#>
- ČSOB, a. s. (n.d.f). *Zvýhodněné financování pro udržitelné projekty*. <https://www.csob.cz/documents/10710/21904703/zvyhodnene-financovani-udrzitelne-projekty.pdf>
- ČTK (2022). *České dráhy začaly vydávat tzv. zelené dluhopisy za více než 12 miliard korun*. <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2260174>

ČTK (2023). *Češi dávají elektríně šanci: Počet elektromobilů a plug-in hybridů na českých silnicích rychle roste*. Garáž.cz <https://www.garaz.cz/clanek/novinky-cesi-davaji-elektrine-sanci-pocet-elektromobilu-a-plug-in-hybridu-na-ceskych-silnicich-rychle-roste-21011267>

Deloitte Česká republika (n.d.). *Udržitelnost a ESG*. Dostupné 1. 2. 2024 z https://www2.deloitte.com/cz/cs/pages/risk/topics/udrzitelny-rozvoj.html?icid=wn_udrzitelny-rozvoj

Díky zeleným dluhopisům podpoří Raiffeisenbank udržitelné projekty v hodnotě téměř 9 miliard korun. (2022). e15.cz. <https://www.e15.cz/magazin/diky-zelenym-dluhopisum-podpori-raiffeisenbank-udrzitelne-projekty-v-hodnote-temer-9-miliard-korun-1391492>

Dočekal, M. (2021). *Historie dluhopisového financování v ČR*. Dluhopisář. <https://dluhopisar.cz/historie-dluhopisoveho-financovani-v-cr/>

Dytrich, J. & PRK Partners (2022). *Zelené dluhopisy – financování budoucnosti*. CSRD. <https://csrd.cz/zelene-dluhopisy-financovani-budoucnosti/>

ESSOX s.r.o. (n.d.a) *Kdo jsme*. Dostupné 26. 2. 2024 z <https://www.essox.cz/kdo-jsme>

ESSOX s.r.o. (n.d.b) *Komplexní elektromobilita*. Dostupné 28. 2. 2024 z <https://www.essox.cz/elektromobilita>

European Commission (n.d.a). *High-Level Expert Group on sustainable finance (HLEG)*. Dostupné 27. 10. 2023 z https://finance.ec.europa.eu/publications/high-level-expert-group-sustainable-finance-hleg_cs

European Commission (n.d.b). *Overview of sustainable finance*. Dostupné 27. 10. 2023 z https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/overview-sustainable-finance_en

European Commission (n.d.c). *Platform on Sustainable Finance*. Dostupné 27. 10. 2023 z https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/overview-sustainable-finance/platform-sustainable-finance_cs

Evropská komise (2019). *Uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami*. EUR-Lex. Dostupné 27. 10. 2023 z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LSU/?uri=CELEX:32014L0095>

Evropská komise (n.d.). *Zelená dohoda pro Evropu*. Dostupné 27. 10. 2023 z https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_cs

EY Česká republika (n.d.). *Udržitelnost a ESG agenda*. Dostupné 1. 2. 2024 z https://www.ey.com/cs_cz/sustainability

Fondee a.s. (n.d.a) *Informace pro zákazníky o ESG produktech*. https://fondee-cdn-new.fra1.cdn.digitaloceanspaces.com/files/Fondee_ESG_infolist.pdf

Fondee a.s. (n.d.b). *Udržitelné investice*. <https://www.fondee.cz/produkty/esg-ucet>

Frank Bold Advisory, s.r.o. (2023). *Jak vzniká zelený dluhopis ve 4 krocích: od prospektu po reporting*. https://www.frankboldadvisory.cz/post/jak-vznika-zeleny-dluhopis-od-prospektu-po-reporting?_gl=1*88j2xh*_up*MQ..&gclid=CjwKCAjw69moBhBgEiwAUFCx2EUZhzRo86rutT6167YsUugk7DSOULLs57gP6_YxuwXxiSubHnZ-NBoCltoQAvD_BwE

Frank Bold Advisory, s.r.o. (n.d.a) *O nás*. <https://www.frankboldadvisory.cz/o-nas>

- Frank Bold Advisory, s.r.o. (n.d.b). *Zelené dluhopisy*. Dostupné 26. 2. 2024 z https://www.frankboldadvisory.cz/sluzby/zelene-dluhopisy?_gl=1*39k26v*_up*MQ.&gclid=CjwKCAjw69moBhBgEiwAUFCx2EUZhZRo86rutT6167YsUugk7DSOULLs57gP6_YxuwXxiSubHnZ-NBoCItoQAvD_BwE
- Gallistl, V. (2022). *ČEZ vydává udržitelné dluhopisy za 600 milionů eur. Zavázal se k investicím do obnovitelných zdrojů*. Hospodářské noviny. <https://archiv.hn.cz/c1-67051850-cez-vydal-udrzitelne-dluhopisy-za-600-milionu-eur-zavazal-se-ze-bude-investovat-do-obnovitelnych-zdroju>
- Generali Česká pojišťovna a.s. (n.d.a). *O nás*. <https://www.generaliceska.cz/o-nas#udrzitelne-finance>
- Generali Česká pojišťovna a.s. (n.d.b). *Životní pojištění*. Dostupné 31. 1. 2024 z <https://www.generaliceska.cz/zivotni-pojisteni>
- Generali Investments CEE, investiční společnost, a.s. (2023). *Generali Fond konzervativní*. https://www.generalinvestments.cz/media/generali/docs/Infolist_FKN_CZ0008474145_CZ_2023_1231.pdf
- Greenvest, s.r.o. (n.d.). *Proč sociálně odpovědné investice?* Dostupné 27. 10. 2023 z <https://www.greenvest.cz/proc-zelene-investice#zelene-investice>
- Hardyn, M. (2023). *Zeleného dluhopisy – kde je koupit, čím se liší, vyplatí se to?* Vpeníze.cz. <https://www.vpenize.cz/zelene-dluhopisy/>
- Hájková, G. (2023). *ČSOB vydala emisi vlastních Zelených dluhopisů*. Měsíc.cz. <https://www.mesec.cz/aktuality/csob-vydala-emisi-vlastnich-zelenych-dluhopisu/>
- Hesová, A. (2022). *Investoři slyší více na udržitelnost. Zelené fondy získávají navíc i finanční výhody*. Hospodářské noviny. <https://hn.cz/c1-67098180-svetle-nebo-tmave-zelene-udrzitelne-fondy-maji-jasneji-pravidla-a-lakaji-stale-vice-investoru>
- Chase, M. (2021). *Simplifying Sustainable Finance – Explaining Green Bonds, Green Loans, Sustainability-Linked Loans and Bonds and More*. Sustainalytics. <https://www.sustainalytics.com/esg-research/resource/corporate-esg-blog/simplifying-sustainable-finance-green-loans-vs-green-bonds-vs-sustainability-linked-loan-and-more>
- Chen, J. (2022). *Social Impact Bond (SIB): Definition, How It Works, and Example*. Investopedia. <https://www.investopedia.com/terms/s/social-impact-bond.asp>
- Chun Tang, M. (2023). *Sustainable finance 101: How to mobilize funds for the planet*. Landscape News. <https://news.globallandscapesforum.org/40996/what-is-sustainable-finance/>
- International Finance Corporation (2022). *Guidelines Blue Finance*. <https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/mgrt/ifc-guidelines-for-blue-finance.pdf>
- Kašparová, K., & Kunc, V. (2013). *Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování*. Grada.
- Keményová, Z. (2023). *Sedm hříchů greenwashingu. Jak firmy blafují, aby vypadaly zeleně*. ecoista. <https://www.ecoista.cz/sedm-hrichu-greenwashingu-jak-firmy-blafuji-aby-vypadaly-zelene/>
- Kenton, W. (2024). *What Are the Big Four Accounting Firms? Definition and Critique*. Investopedia. <https://www.investopedia.com/terms/b/bigfour.asp>

Kislingerová, E., Alina, J., Beran, V., Faltová Leitmanová, I., Klufová, R., Krásnická, M., Novotná, M., Šetek, J., Škodová Parmová, D., Šmejkal, A., Volek, T. (2021). *Cirkulární ekonomie a ekonomika*. Grada.

Kislingerová, E., Faltová Leitmanová, I., Novotná, M., Šetek, J., Beran, V., Volek, T., Šmejkal, A., Škodová Parmová, D., Alina, J., Klufová, R., & Skibiński, A. (2023). *Cirkulární ekonomie a ekonomika 2*. Grada.

Khan, S., Akbar, A., Nasim, I., Hedvičáková, M., & Bashir, F. (2022). Green finance development and environmental sustainability: A panel data analysis. *Frontiers in Environmental Science*, 10. <https://doi.org/10.3389/fenvs.2022.1039705>

Kohoutová, M. (2022). *Bankovní sektor se zelená. Ke změně barvy směřuje také klienty*. Hospodářské noviny. <https://archiv.hn.cz/c1-67008400-bankovni-sektor-se-zelena-ke-zmene-barvy-smeruje-take-klienty>

Komerční banka, a.s. (2022a). *Jak financovat udržitelnou transformaci firmy? Odpovědi může být úvěr vázaný na cíle udržitelnosti*. Společně udržitelně. <https://spolecne-udrzitelne.cz/aktuality/financovani/jak-financovat-udrzitelnou-transformaci-firmy-odpovedi-muze-byt-uver-vazany-na-cile-udrzitelnosti>

Komerční banka, a.s. (2022b). *Podniky mají více možností udržitelného financování*. Společně udržitelně. <https://spolecne-udrzitelne.cz/aktuality/financovani/podniky-maji-vice-moznosti-udrzitelneho-financovani>

Komerční banka, a.s. (2023). *Zpráva o udržitelném podnikání Skupiny Komerční banky 2022*. <https://www.kb.cz/getmedia/64d48639-2f3c-40f2-a4a5-3d91f4985302/Zprava-o-udrzitelnem-podnikani-KB-za-rok-22.pdf>

Komerční banka, a.s. (n.d.a). *Dotace*. Společně udržitelně. Dostupné 27. 10. 2023 z <https://spolecne-udrzitelne.cz/dotace>

Komerční banka, a.s. (n.d.b). *Fondy zohledňující ESG a udržitelnost*. Dostupné 30. 1. 2024 z <https://www.kb.cz/cs/obcane/investice/esg-a-udrzitelne-fondy#sjednat>

Komerční banka (n.d.c). *Green Loan – Zelený úvěr*. 25. 2. 2024 z <https://www.kb.cz/cs/korporace-a-institute/uvery-a-financovani/udrzitelne-financovani/green-loan--zeleny-uver>

Komerční banka, a.s. (n.d.d). *Historie KB*. Dostupné 29. 1. 2024 z <https://www.kb.cz/cs/o-bance/historie-kb>

Komerční banka, a.s. (n.d.e). *Hypotéka na udržitelné bydlení*. Dostupné 26. 2. 2024 z <https://www.kb.cz/cs/obcane/pujcky/hypoteky/hypoteka-na-udrzitelne-bydleni#2-Vsechny-vyhody>

Komerční banka, a.s. (n.d.f). *Investiční úvěr na udržitelné projekty*. Dostupné 25. 2. 2024 z <https://www.kb.cz/cs/korporace-a-institute/uvery-a-financovani/udrzitelne-financovani/investicni-uver-na-udrzitelne-projekty#0-Jak-to-funguje>

Komerční banka, a.s. (n.d.g). *Podnikáme udržitelně*. Dostupné 29. 1. 2024 z <https://www.kb.cz/cs/o-bance/podnikame-udrzitelne>

Komerční banka, a.s. (n.d.h). *Přehled fondů zohledňující udržitelnost*. Dostupné 30. 1. 2024 z <https://www.kb.cz/cs/podpora/investovani/prehled-udrzitelnych-fondu>

Komerční banka, a.s. (n.d.ch). *Půjčka na udržitelné bydlení*. Dostupné 26. 2. 2024 z <https://www.kb.cz/cs/obcane/pujcky/pujcka-na-udrzitelne-bydleni>

- Komerční banka, a.s. (n.d.i). *Úvěr vázaný na cíle udržitelnosti*. Dostupné 30. 1. 2024 z <https://www.kb.cz/cs/korporace-a-institute/uvery-a-financovani/udrzitelne-financovani/uver-vazany-na-cile-udrzitelnosti>
- Kooperativa, a.s., Vienna Insurance Group (n.d.a). *Erste Responsible Bond (CZK)*. Dostupné 31. 1. 2024 z <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-osob/investicni-fondy-a-strategie/eb01>
- Kooperativa, a.s., Vienna Insurance Group (n.d.b). *Erste WWF Stock Environment*. Dostupné 31. 1. 2024 z <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-osob/investicni-fondy-a-strategie/eb01>
- Kooperativa, a.s., Vienna Insurance Group (n.d.c). *Informace o udržitelnosti investičních fondů*. Dostupné 31. 1. 2024 z <https://www.koop.cz/pojisteni/pojisteni-osob/investicni-fondy-a-strategie>
- Kooperativa, a.s., Vienna Insurance Group (n.d.d). *Informace související s udržitelností*. Dostupné 31. 1. 2024 z <https://www.koop.cz/pojistovna-kooperativa/spolecenska-odpovednost/informace-souvisejici-s-udrzitelnosti>
- Kooperativa, a.s., Vienna Insurance Group (n.d.e). *O pojišťovně Kooperativa*. Dostupné 31. 1. 2024 z <https://www.koop.cz/pojistovna-kooperativa/o-pojistovne-kooperativa>
- KPMG Česká republika (n.d.). *ESG služby a udržitelnost*. Dostupné 1. 2. 2024 z <https://kpmg.com/cz/cs/home/sluzby/poradenske-sluzby/consulting/esg-sluzby.html>
- Kramer, J. (2023). Investice v první linii. Bez financí udržitelnost nebude. *Týdeník euro*, 25(22). <https://www.tydenikeuro.cz/investice-v-prvni-linii-bez-financi-udrzitelnost-nebude/>
- Křešnička, J. (2023). *ESG Rating seřadil dvacet firem podle přístupu k udržitelnosti. Které jsou na špičce?* Marketing & Media. <https://mam.cz/novinky/zadavatele-a-znacky/strategie/2023-11/esg-rating-seradil-dvacet-firem-podle-pristupu-k-udrzitelnosti-ktere-jsou-na-spicce/>
- Langerová, J. (2023). *Podnikatelé mohou získat peníze ze zelených úvěrů. Máme jejich přehled*. Podnikatel. <https://www.podnikatel.cz/clanky/podnikatele-a-firmy-mohou-ziskat-penize-ze-zelenych-uveru-mame-jejich-prehled/#h25>
- Mařík, M. (2023). *Případová studie: CPI Property Group a zelené dluhopisy v ČR. CSRD*. <https://csrd.cz/pripadova-studie-cpi-property-group-a-zelene-dluhopisy-v-cr/>
- McCullagh, L., Todd, J., & Palachanda, N. (2023). *Impact finance: social loans and principles powering positive change*. Herbert Smith Freehills. <https://www.herbertsmithfreehills.com/insights/2023-05/impact-finance-social-loans-and-principles-powering-positive-change>
- Mezinárodní centrum pro udržitelné finance (n.d.). *Udržitelné finance*. <https://www.isfc.org/s/ISFC-Infografika-Udrzitelne-finance.pdf>
- Ministerstvo životního prostředí (n.d.). *Udržitelný rozvoj*. Dostupné 27. 10. 2023 z https://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj
- Ministerstvo životního prostředí (2021). *Strategický rámec cirkulární ekonomiky České republiky 2040*. [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cirkularni_cesko/\\$FILE/OODP-Cirkularni_Cesko_2040_web-20220201.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/cirkularni_cesko/$FILE/OODP-Cirkularni_Cesko_2040_web-20220201.pdf)

- MONETA Money Bank, a.s. (n.d.). *Investice do dluhopisů představuje poměrně bezpečný a atraktivní způsob zhodnocení peněz.* <https://www.moneta.cz/sporeni-a-investice/dluhopisy>
- Moravová, A., & Protivínský, T. (2021). *Co jsou to klimatické finance? Fakta o klimatu.* <https://faktaoklimatu.cz/explainery/klimaticke-finance>
- Muller, R. (2023). *Zelená hypotéka na úsporné bydlení.* hypotéka na míru. <https://www.hyponamiru.cz/zelena-hypoteka-na-usporne-bydleni/>
- Národní rozvojová banka, a.s. (2023). *Výzva k předkládání projektů. Podřízený úvěr.* <https://www.nrb.cz/ke-stazeni/podrizeny-uver-vyzva/>
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb. (2019). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32019R2088>
- Nechanický, J. (n.d.) *Financování elektromobilu.* Epochaplus.cz. <https://epochaplus.cz/financovani-elektromobilu/>
- Nordea (2022). *What are green loans?* <https://www.nordea.com/en/news/what-are-green-loans>
- OECD (2023). *Climate Finance Provided and Mobilised by Developed Countries in 2013-2021: Aggregate Trends and Opportunities for Scaling Up Adaptation and Mobilised Private Finance.* Climate Finance and the USD 100 Billion Goal. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/e20d2bc7-en>.
- Ozili, P. K. (2021). Digital finance, green finance and social finance: Is there a link? *Financial Internet Quarterly.* 17(1), 1-7. <https://doi.org/10.2478/fiqf-2021-0001>
- Pohůdka, P. (2023). *Poplatky za investice: Srovnání brokerů a investičních platforem.* e15.cz. <https://www.e15.cz/investicni-platformy-poplatky-srovnani-xtb-portu-fio-broker-degiro-etoro-trading212-fondee#fondee>
- Portu (n.d.). *Investiční metodika odpovědného investování.* Dostupné 4. 2. 2024 z <https://www.portu.cz/investicni-metodika-esg>
- PwC Česká republika (n.d.). *Udržitelnost a klimatická změna (ESG).* Dostupné 1. 2. 2024 z <https://www.pwc.com/cz/cs/sluzby/sustainability.html>
- Raiffeisenbank a.s. (2023). *Raiffeisenbank vydala udržitelné dluhopisy v hodnotě 12 miliard korun.* <https://www.rb.cz/informacni-servis/pro-media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2023/tiskove-zpravy-20231/19012023-udrzitelne-dluhopisy>
- Raiffeisenbank a.s. (n.d.a). *Bydlet zeleně s výhodnější sazbou? Samozřejmě.* Dostupné 26. 2. 2024 z <https://www.rb.cz/osobni/hypoteky/nabidka-hypotek/odpovedna-hypoteka?text=&atm=false&branchSegment=PERSONALFINANCE&openNow=false&openEveningsOrWeekend=false&barrierfree=false&cashDesk=false&depositAtm=false&contactlessAtm=false>
- Raiffeisenbank a.s. (n.d.b). *Investujte chytře a udržitelně.* Dostupné 30. 1. 2024 z <https://www.rb.cz/osobni/zhodnoceni-uspor/investice/udrzitelne-investice#zajem>
- Raiffeisenbank a.s. (n.d.c). *Odpovědná banka pro udržitelnou budoucnost.* Dostupné 30. 1. 2024 z <https://www.rb.cz/o-nas/spolecenska-odpovednost>
- Raiffeisenbank a.s. (n.d.d). *O společnosti.* Dostupné 30. 1. 2024 z <https://www.rb.cz/o-nas/kdo-jsme>

- Raiffeisenbank a.s. (n.d.e). *Raiffeisen fond udržitelného rozvoje*. Dostupné 30. 1. 2024 z <https://www.rb.cz/osobni/zhodnoceni-uspor/investice/podilove-fondy/raiffeisen-fond-udrzitelneho-rozvoje>
- Raiffeisenbank a.s. (n.d.f). *Raiffeisen-Nachhaltigkeit-Aktien*. Dostupné 30. 1. 2024 z <https://www.rb.cz/osobni/zhodnoceni-uspor/investice/podilove-fondy/nabidka-dalsich-fondu/raiffeisen-ethik-aktien>
- Raiffeisenbank a.s. (n.d.g). *Raiffeisen-Nachhaltigkeit-Mix*. Dostupné 30. 1. 2024 z <https://www.rb.cz/osobni/zhodnoceni-uspor/investice/podilove-fondy/nabidka-dalsich-fondu/raiffeisen-nachhaltigkeitsfonds-mix>
- Raiffeisenbank a.s. (n.d.h). *Raiffeisen-Nachhaltigkeit-Solide*. Dostupné 30. 1. 2024 z <https://www.rb.cz/osobni/zhodnoceni-uspor/investice/podilove-fondy/nabidka-dalsich-fondu/raiffeisen-nachhaltigkeit-solide>
- Raiffeisenbank a.s. (n.d.ch) *Raiffeisen strategie balancovaná*. Dostupné 19. 3. 2024 z <https://www.rb.cz/osobni/zhodnoceni-uspor/investice/podilove-fondy/raiffeisen-strategie-balancovana>
- Raiffeisenbank a.s. (n.d.i) *Úvěr na fotovoltaiku*. Dostupné 30. 1. 2024 z <https://www.rb.cz/firmy/financovani/uver-na-fotovoltaiku>
- Raiffeisenbank a.s. (n.d.j) *Úvěr na úsporu energií*. Dostupné 30. 1. 2024 z <https://www.rb.cz/firmy/financovani/financovani-uspory-energi>
- Raiffeisen investiční společnost, a.s. (2024a). *Report portfolio manažera za únor 2024: Raiffeisen fond udržitelného rozvoje*. https://www.rb.cz/attachments/ris/report_RFUR.pdf
- Raiffeisen investiční společnost, a.s. (2024b). *Report portfolio manažera za únor 2024: Raiffeisen strategie balancovaná*. https://www.rb.cz/attachments/ris/report_RSB.pdf
- Raiffeisen – Leasing, s.r.o. (n.d.a) *O nás*. Dostupné 26. 2 2024 z <https://www.rl.cz/o-nas>
- Raiffeisen – Leasing, s.r.o. (n.d.b). *Úvěr na elektromobil s dotací pro firmy*. Dostupné 26. 2. 2024 z <https://www.rl.cz/uver-na-elektromobil>
- Raška, L. (2023). *Odpovědná portfolia #3: Jak přistupovat k udržitelnosti v investování?* Magazín portu. <https://magazin.portu.cz/odpovedna-portfolia-3-jak-pristupovat-k-udrzitelnosti-v-investovani/>
- Redakce, Finance.cz (2021). *Co jsou to zelené dluhopisy?* Finance.cz. <https://www.finance.cz/538995-zelene-dluhopisy/#1>
- Redakce, Newsgate.cz (2023). *Komerční banka poskytla první úvěr vázaný na cíle udržitelnosti*. Newsgate.cz. <https://newsgate.cz/finance/komercni-banka-poskytla-prvni-uver-vazany-na-cile-udrzitelnosti/>
- Rozkov, D., & Idema, H. (2023). Institutional Investors' Preferences in Green Bonds and ESG Criteria: A Focus on German-Speaking Europe. *Managing Global Transitions*, 21(2), 149-169. <https://doi.org/10.26493/1854-6935.21.149-169>
- Sdělení komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů Akční plán: Financování udržitelného růstu (2018). Dostupné 27. 10. 2023 z <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0097>

SCHEJBAL&PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář (2023). *11 otázek a odpovědí k dluhopisům a dluhopisovým emisím*. <https://akschejbal.cz/11-otazek-a-odpovedi-k-dluhopisum-a-dluhopisovym-emisim>

SCHEJBAL&PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář (n.d.). *Emise zelených dluhopisů (Green Bonds)*. <https://akschejbal.cz/zelene-dluhopisy>

Smolová, K., Novotná, K., Odstrčil, T., Mařík, M., & Cholevová, A. (2022a). *Co je ESG a proč je důležité. CSRD*. <https://csrd.cz/co-je-esg-a-proc-je-dulezite/>

Smolová, K., Novotná, K., Odstrčil, T., Mařík, M., & Cholevová, A. (2022b). *Vše důležité o CSRD*. CSRD. <https://csrd.cz/vse-dulezite-o-csrd/>

Srovnejto.cz a.s. (n.d.) *Půjčka na investici do úsporného bydlení*. Dostupné 20. 1. 2024 z <https://www.srovnejto.cz/radce/pujcka-na-investici-do-usporneho-bydleni/>

Statista Research Department (2023). *Value of green bonds issued worldwide from 2014 to 2022*. Statista. <https://www.statista.com/statistics/1289406/green-bonds-issued-worldwide/>

Stein, Z. (2023). *Sustainable Stocks*. Carbon collective. <https://www.carboncollective.co/sustainable-investing/sustainable-stocks>

Štobl, O. (2023). *Taxonomie EU. Klíč ke klasifikace udržitelných aktivit*. CSRD. <https://csrd.cz/taxonomie-eu-klic-ke-klasifikaci-udrzitelnych-aktivit/>

[ta] Udržitelnost (2023). *I v Česku se již poskytují udržitelné úvěry*. <https://www.taudrzitelnost.cz/post/i-v-cesku-se-jiz-poskytuji-udrzitelne-uvery>

The World Bank (2021). *What You Need to Know About Green Loans*. <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2021/10/04/what-you-need-to-know-about-green-loans>

Thune, K. (2022). *What Are Green Bonds & How Do They Work?* Seeking Alpha. <https://seekingalpha.com/article/4520572-what-are-green-bonds#blue-bonds-vs-green-bonds>

Zatloukal, J. (2021). *Není cesty zpět. Chytří investoři mohou na zelené vlně vydělat*. Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/neni-cesty-zpet-chytri-investori-mohou-na-zelene-vlne-vydelat-170997>

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563#cast8>

Seznam tabulek

Tab. 1: Příklady využití zeleného úvěru	30
Tab. 2: Nabídka ESG produktů - Fondee	40
Tab. 3: Nabídka udržitelných fondů - Komerční banka	42
Tab. 4: Hypotéka na úsporné bydlení vs. Hypotéka	54

Seznam obrázků

Obr. 1: Pilíře udržitelného rozvoje	9
Obr. 2: Cíle udržitelného rozvoje	10
Obr. 3: Strategie cirkulární ekonomiky	11
Obr. 4: Poskytnuté klimatické finance v letech 2013-2021 (v miliardách USD)	18
Obr. 5: Vývoj hodnoty ESG fondů v období 2019-2021	24
Obr. 6: Proces nabízených služeb pro dosažení udržitelnosti - Deloitte	36
Obr. 7: Využití peněžních prostředků ze zelených dluhopisů	60
Obr. 8: Objem vydaných zelených dluhopisů v letech 2014-2022	63
Obr. 9: Porovnání výnosnosti zelených dluhopisů s tradičními dluhopisy	64

Seznam použitých zkratk

CSR	Corporate Social Responsibility (Společenská odpovědnost firem)
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive (Směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti podniků)
ČBA	Česká bankovní asociace
ČSOB	Československá obchodní banka
ETF	Veřejně obchodovatelné fondy
ESG	Environmental, social and governance (Environmentální, sociální a systém řízení)
EY	Ernst & Young
KPIs	Klíčové ukazatele výkonnosti
KPMG	Klynveld Peat Marwick Goerdeler
NFRD	Non-Financial Reporting Directive (Směrnice o nefinančním výkaznictví)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OSN	Organizace spojených národů
p. a.	Per annum (za rok)
PwC	PricewaterhouseCoopers
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation (Nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování)
SRI	Socially responsible investing (Sociálně odpovědné investování)

Abstrakt

Koudelková, P. (2024). *Udržitelné finance* [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: udržitelný rozvoj, udržitelné finance, udržitelné finanční nástroje, odpovědné investování, zelené dluhopisy

Bakalářská práce se zaměřuje na téma udržitelných financí. V první části jsou uvedena teoretická východiska pro oblasti udržitelného rozvoje a udržitelných financí. Dále jsou představeny finanční nástroje a další možnosti udržitelného financování. V druhé části je provedena analýza udržitelných finančních nástrojů nabízených na českém trhu. Prostřednictvím vybraných finančních společností jsou popsány konkrétní nabízené udržitelné finanční nástroje. Následně jsou vybrané udržitelné finanční nástroje porovnány s jejich konvenčními protějšky a předložena doporučení pro oblast udržitelných finančních nástrojů v ČR. Závěrem je komparován zelený dluhopis se svým konvenčním protějškem. Zdůrazněny jsou mezi těmito dluhovými cennými papíry především nejpodstatnější rozdíly.

Abstract

Koudelková, P. (2024). *Sustainable Finance* [Bachelor Thesis, University of West Bohemia].

Key words: sustainable development, sustainable finance, sustainable financial instruments, responsible investment, green bonds

The Bachelor's thesis focuses on the topic of sustainable finance. The first part presents the theoretical background for the fields of sustainable development and sustainable finance. Then financial instruments and other sustainable finance options are introduced. The second part deals with the analysis of sustainable financial instruments offered in the Czech market. Specific sustainable financial instruments offered through selected financial companies are described. Subsequently, the selected sustainable financial instruments are compared with their conventional counterparts and recommendations for sustainable financial instruments in the Czech Republic are presented. Finally, the green bond is compared with its conventional counterpart. In particular, the most important differences between these debt securities are highlighted.